

A böjt keskeny út

A böjti út nehéz, minden lépése gyötrelmes. Legalábbis az elején. Aztán könnyebb, mert a test hozzá igazodik, megalázkodik, meghajol a lélek előtt.

3. oldal

Generációs értékvesztés?!

Van olyan generáció, amely fejtörést okoz szakembernek és szülőnek egyaránt, de ma is vannak fiatalok, akik miatt nem kell aggódnunk.

6. oldal

Ki a főnök?

Gyermeknevelés témában rengeteg elmélet van, viszont amikor az ember szülőként gyakorolja, teljesen másképp látja, mint amilyennek kívülről tűnik.

8-9. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2020. MÁRCIUS • 31. évf. 5-6. szám • Ára 3 lej

Nem akarsz te pap lenni?

A hittanórák hangulata tele volt humorral, jókedvvel. Füzetünkben szépen gyűltek az evangéliumi történetek vázlatai. Életre szóló alap volt ez mindannyiunknak. Sok bibliai történetre ma is úgy gondolok vissza, mint amit ott hallottam először és aztán végigkísér egy életen át.

Bizony gyakran rá kellett szólni a vidáman nyüzsgő gyermekhadra, merthogy akkoriban még több gyermek volt, mint autó, a mi kis falunkban. A tiszteletes úr váltakozva, hol szigorúan fogta a gyeplőt, hol pedig humorral ragadta meg a figyelmünket.

Akkoriban nem volt képernyő, sem kivetítő, sem más jelenkori kutyü, amelyben sokan hisznek manapság, mégis megragadtak bennünket ezek a Jézus-történetek, az Újszövetség semmi máshoz sem hasonlítható világa. A vidám gyermekcsereg örült egymás társaságának és lelkesedett a nevetésre nyíló szájú papjáért.

Nyáridőben a templom, télen a lelkész bivatal volt a helyszín. A kicsi, takaros úrházában otthonosan mozgottunk, templomos idők voltak azok. Könyörgés és gyözködés nélkül is ott voltunk vasárnaponként is.

Télidőben a bivatalban mondtuk fel a kátt. Egyetlen titka volt ennek: meg kellett tanulni. És tudtuk is. Olyan idők voltak azok, amikor mindez magától értetődött.

(folytatás a 2. oldalon)

Ösztönösen imára áll a kezük

Felnőtt egy generáció, amely nem terhelhető. Elvárja, hogy mindenütt minden körülötte forogjon. Nem vállalja, nem is tudná vállalni tetteinek a következményeit, sőt nem is igazán tudja felmérni, hogy tetteinek milyen következményei lehetnek. A most felnőtt generáció tagjai nem tudnak felelősséget vállalni. Könnyen vesznek mindent, mert megszokták, hogy majd úgyis megoldódik minden magától. Csak azt végzik el, ami éppen kedvükre való, de a kitartást, kötelességtudatot, áldozatokat igénylő feladatokat egyszerűen elkerülik. Nem tanulnak, mert az okos kutyü úgyis tudnak mindent. Helyettük!? Így lett egy nemzedék, amelynek tagjai közül sokakat nagyon egyszerű befolyásolni. Mit tegyünk? Amikor a pedagógus kifogy az eszközökből.

Amikor az elkényelmesedett csemete helyett már a szülők is a tanítani, nevelni próbáló tanárt vonják felelősségre? Tudom, hogy vannak rendes gyerekek, felelősségteljes fiatalok. Tudom, hogy vannak lelkiismeretes szülők, imádkozni tanító édesanyák és kötelességtudatot példázó édesapák. Tudom, hogy vannak gondolkodni és közösségben gondolkodni tanító pedagógusok. Természetünk része a bűn. Megromlottunk. De Isten képmásai vagyunk, és a születéstől kezdve, sőt már előtte is ott van szívünkben a meggyökerezni, felnőni vágyó szeretet. Ösztönösen imára áll a kicsinyek keze. A mi felelősségteljes küldetésünk, hogy a felnövekvő generációk egész élete szívből fakadó hálaima lehessen.

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF LEVENTE

www.facebook.com/harangszo

Nem akarsz te pap lenni?

(folytatás az 1. oldalról)

Nagyon büszke voltam egyszer, a tiszteletes úr valamilyen általános műveltségi témában az egyik közel-keleti uralkodó nevére kérdezett rá. Történetesen tudtam, valamiért én a Híradót is végignézttem gyerekfejjel. Az viszont érdekes, hogy felnőttként már nem teszem. Szóval mondtam, hogy II. Hasszán, vagy valami ilyesmi, mire a tiszteletes úr tágra nyílt szemmel felpattant ültő helyéből, mint akit bogár csípett meg, és ünnepélyesen kezét nyújtott. Legalább estig nem mostam kezét.

Egy családlátogatás alkalmával otthonunkban megnézte kis könyvtáram. Össze-csapta két kezét, gratulált hozzá és rögtön rá is tért a lényegre: te gyerek, nem akarsz te pap lenni? Azonban engem a buszvezetés akkoriban valamiért jobban vonzott, valószínűleg lelkesedtem az egyik sofőr nagybácsi munkájáért, ezért gondolkodás nélkül annyit mondtam: nem.

Később már a parókia könyvtárába is be-bocsátást nyertem. A bőség özönében jó félórát izzadtam, míg végre leemeltem Móricz Zsigmond Betyár című könyvét.

A tiszteletes úr néha végigsuhant a falun, rádölvé versenykerékpárja kormányára, más-kor meg sportos Oltcitjét bámultuk meg. Ez aztán a kocsi, gondoltuk, és nyeltünk egy nagyot, s titokban arra gondoltunk, hátha egyszer nekünk is lesz egy ilyen gyors és elegáns autónk. Közben persze az Oltcitok is mentek a sunyiba, a mi gyerekkorunkkal együtt.

Na jó, időnként azért belefeledkeztünk egy-egy istentiszteleten a krémszínű régi padok bámulásába, sőt – urambocsá! – farigcsálásába, vagy pedig egymással próbáltunk vicces eszmecsereket folytatni a tegnap esti filmről. Ilyenkor a tiszteletes úr megállt a szószéki beszéde közepén és több másodperces néma szűrés tekintettel szuggerált minket csendre. Ez szavak nélkül is hatott. Kigyúlt arccal elcsendesedtünk. Egy jó időre.

Konfirmáció után is maradtunk templom- és igeközelben. Éreztük is talán, kegyelmi idők ezek, élni kell velük és belőlük, mert később talán más lesz minden. Szegényesebb, és már nem lesz minden olyan egyértelmű és könnyen megélhető. És valóban más lett minden. A változó idő valóban minket, templomos hűségünket igazolta.

FÁBIÁN TIBOR

(A szerző Ilyenek voltunk című tárcasorozatából)

Ima a megmaradtakért

„Imádkozz a még meglevő maradékért!”
2Kor 19,4/b

Ezékiás 25 éves volt, amikor király lett, és 29 évig uralkodott Jeruzsálemben. Azt tette, ami kedves az Úr szeme előtt. Ezékiás fontosnak tartotta Isten parancsolatait. Az Isten szavát, ígését. Isten ígétének a komolyan vétele nélkül nem lehet senki sem kedves az Úr szemei előtt.

Ezékiás azt tette, amit helyesnek lát az Úr. Mi mit teszünk? Kedvesek-e gondolataink, beszédeink, cselekedeteink az Úr előtt? Helyesnek látja-e az Úr az életünket?

Ezékiás lerontotta, megszüntette a magaslatokat, áldozóhalmokat. Kivágta a szent fákat. Összetörte a szent oszlopokat. Vagyis mindent megtett annak érdekében, hogy megszüntesse a bálványimádást.

Darabokra törte a rézkígyót, Nehustánt. (Numeri 21,4-9). Pedig annak idején, a pusztai vándorlás során, aki arra feltekintett, nem halt meg. Ugyanis a mérges kígyók megmaradtak a népet, mert engedetlenek voltak Istennel szemben. Ekkor Isten elrendelte, hogy Mózes készítsen rézkígyót és azt tűzze póznára. Aki erre feltekintett, megtartatott. Mint mi is, ha Jézusunk keresztségét komolyan vesszük.

Csak az volt a baj, hogy a nép bálványozta aztán ezt a rézkígyót. Ezért törte össze Ezékiás, mert nem a rézkígyó, nem a kereszttart meg bennünket, hanem az, Aki azon szenvedett.

Mi lerontjuk-e szívünk magaslatait? Minek, kinek áldozunk? Kit imádunk?

EZÉKIÁS BÍZOTT AZ ÚRBAN

Mi kiben bízunk? Erőnkben, képességeinkben, pénzünkben?

Nem volt hozzá hasonló király sem előtte, sem utána. Ragaszkodott az Úrhoz – nem hajlott el tőle.

Mennyi görbe utunk van! Sok vargabetűt írunk le, míg eljutunk a célunkhoz. Aztán csalódunk, mert a mi céljaink sokszor nem egyeznek meg Isten akarásával.

Ezékiás megtartotta Isten parancsolatait.

Ragaszkodunk-e az Úrhoz? Fontosak-e nekünk az Ő parancsolatai? Fontos-e számunkra az ige?

Ezért vele volt az Úr! Eredményes volt. Nem szolgált Assíria királyának. Assíria királya, Sanherib felvonul Júda ellen. Ők nem hallgattak Isten szavára, nem törődtek parancsolataival. Elfoglalja az erődített városokat Júdában.

Így vonul fel ellenünk a nagy ellenség, a Sátán az ő hatalmas seregével. Elfoglalja szívünket, ha engedetlenek vagyunk Istennel szemben és nem igéje szerint élünk.

Amikor Ezékiás meghallja a rettenetes híreket, megijed és adót akar fizetni Sanheribnek. Sanherib 300 talentum ezüstöt és 30 talentum aranyat követel.

Ezékiásnak minden kincset oda kell adnia a palotájából és a templomból is.

Így rabol meg bennünket is a legnagyobb ellenségünk. Mindent követel. Legdrágább kincseinket: hitvest, gyermeket, testvért...

Sanherib mégis megindul Jeruzsálem ellen. Gúnyolódva kérdezi: Kiben bíztok? Egyiptomban? Istemben? Ezékiás nem tud megmenteni benneteket! Ámít titeket, amikor azt mondja, hogy az Úr megszabadít. Adjátok meg magatokat!

MI KIBEN BÍZUNK?

Amikor Ezékiás meghallotta e gúnyolódást, megszárgatta ruháját, vagyis bűnbánattal és alázattal ment Isten házába.

Ezt tesszük-e? Van-e bennünk bűnbánat és alázat?

Ezékiás arra kéri a prófétát, hogy imádkozzon a még meglevő maradékért. Ezékiás szabadulásért könyörög. Isten csodálatos ígéretet ad.

Ez nem más, mint Jézus Krisztus. Maradék Őerte lehet. Szabadulásunk Jézus Krisztus által van. Ő szabadított meg bennünket az örök haláltól. Meghalt a kereszten, hogy – akik hiszünk Benne – életünk legyen!

Böjti út

„Amikor pedig böjtöltök, ne nézzetek komoran...” Máté 6,16

A böjt keskeny út. Nehéz, minden lépése gyötrelmes. Legalábbis az elején. Aztán könnyebb, mert a test hozzá igazodik, megalázkodik, meghajol a lélek előtt. És éppen ez a böjt célja, nem a koplalás.

ÚT A KÉP MÖGÉ

A böjtölés az önátadás legteljesebb formája. Mert a böjtben túllépek a testemen, eljutok a saját lelkemig és így találkozom valódi önmagammal. Lelkem legmélyét emelem Isten elé. És mi van ott, a lelkem legmélyén? A sötét árnyékok, ösztöneim, indulataim, vágyaim. Mindaz, ami elválaszt, eltávolít Istentől. A böjt előhossa ezeket. Amit a felszínen önmagamból látok, az csupán illúzió, önmagam dicsőségére megfestett kép. ÉN-kép. A böjt út a kép mögé, önmagam igazi én-valósága felé. Lebilincselően érdekes utazás ez.

SZÍNJÁTÉK?!

A böjt az étel megvonásával, illetve csökkenésével kezdődik. Az első lépés egy döntés: ma kevesebbet eszem, a megszokottnak csak a felét, a negyedét. És ezzel el is kezdődik a színjáték. A döntést erős akarat övezi, felszabadult öröm, megelégedettség: böjtölök! Pillanatok alatt hitgőg lesz ebből: böjtölök, mert hitvalló ember vagyok, nem úgy, mint a többiek... Az elmém megdicsér. A farizeusok böjtje ez.

Ám a test beleszól a színjátékba: éhes leszek. Az elme viszont tovább dicsér, de ravaszul bölcs tanácsot is ad: elég lesz ennyi, elég lesz egy fél nap, bebizonyosodott, hogy böjtölés is vállaló hívő ember vagy! Ez a színjáték fenntartására tett mentális kísérlet. Ám az idő ellenem dolgozik: a színjáték akadozni kezd, az ÉN-kép megbillen. Éhes vagyok.

AZ ELMÉM IS CSAK TEST

Az éhség fokozódó mardosása felkúszik az elmémbe. Zaklatottá tesz. Az elme hirtelen a test szavát szólja, együtt kiáltják, hogy egyél! Ez a színjáték vége: kiderül, hogy az elmém is csak test, bármennyire is igyekszik magát felsőbbrendűnek mutatni. És itt kezdődik az igazi utazás, a keskeny útra lépés.

Ez az első repedése az önmagamról festett és önmagamról tudott képnek: az elmém, ahol ÉN lakom, az is csak a testem része, bár ravaszul szelleminek állítja be magát. Pedig csak test az is: éhes.

Az eledel utáni vágyakozásom a test vágyakozása önmaga létezésének fenntartásá-

ra. Türelmem csökken, ingerlékennyé válok, gondolataim egyetlen valóság, a testem körül forognak. Az éhségben átélem, hogy nem szellemi lény, fél-angyal, intellektuel racionális felsőbbrendű lény, hanem porból vétetett ember vagyok. Találkozom önmagammal, az emberrel.

A böjtölő ember a kínzó éhségben önmaga legtestibb valóságával találkozik: a vágyakozó, ösztöneit követő testtel. Ez a test igazi, teljes valósága: ez az éhes, dühöngő, követelő test ez én vagyok. Jobban mondván ez vagyok ÉN.

DE HOL VAN A LEKEM?

A mély éhség örvényében eltűnik minden, amit eddig lelkiségnek, áhitatnak, hitnek tartottam: minden az elmémbe volt, az elmém pedig – mert hát az is csak test – éppen az éhség örvényében kavargó. Ami test, az a lélek ellen viaskodik – mondja Pál apostol. Mert erre vezet az út: az éhes testem nem rám haragszik – mert hát a testem ÉN vagyok –, hanem valami másra. Nem velem, hanem a lelkemmel viaskodik. Itt, ebben az éhes viadalban találkozom a lelkemmel.

A böjtölő ember a legteljesebb módon éli át a test viaskodását a lélekkel, ennek a harcnak minden kínjával és fájdalmával. Mert valami ellenszegül az éhes test ordításának, valami, ami testen túl létezik, amit nem köt az éhség, ami szabad akar lenni ettől az éhes zsarnoktól.

Ott van a lelkem. Ő küzd a testtel, vele küzd a test.

Azt tapasztalom, hogy ez a küzdelem sokkal inkább testi, mint lelki természetű, és fájdalma, kínja is mindenekelőtt testi. Mert ÉN is mindenekelőtt testi vagyok. És éppen ez a böjt célja: találkozni

önmagam testi mivoltával, meghúzni és átlépni a testem és a lelkem közötti vonalat. Ez a böjti utazás célja, erre vezet a keskeny út.

CSAK IMÁDKOZVA SZABAD

A test a cinkos elme segítségével rejtőzködik, hívőnek, lelkinak hazudja magát, csak hogy megkapja, amire vágyakozik: kényeztetést. De ha megvonod a testtől azt, amire mindig sóvárog – legyen az eledel, kábulat vagy szenvedély –, a test megjelenik a maga teljes, félelmetes valójában. Ezért böjtölni csak imádkozva szabad!

Az ima felemel, Isten színe elé állít, egy másik valóság részesévé tesz. Ez a valóság pedig erősebb, sokkal erősebb, mint a test valósága. Ez egy felszabadító valóság. A lelkem pedig megerősödik ebben.

ELLENEM FORDULOK, HOGY SZABADULJAK

A böjtben a saját testem ellen fordulok. Nem azért, hogy elpusztítsam! Hanem azért, hogy megállítsam, visszaparancsoljam a valóságba, az alázatba. Gyengítem. Ez pedig felszabadít a testem zsarnoksága alól.

Szabad vagyok és boldog! Örülök, hogy – végre – találkoztam a lelkemmel. Hogy honnan tudom, hogy az a lelkem és nem az elmém? Egyszerű! Az elmém éppen rettenetesen éhes és dühös. A lelkem viszont szabad és örvendezik.

Nem gondolom, hogy a böjtöléssel ki tudnék kényszeríteni valamit Istentől, vagy fizetni tudnék vele valamiért. Mert nem ez a böjt értelme. A böjt végső célja a szabadság. Szabadnak lenni a test szavától, átélni a másikat, nem testi valóságomat: találkozni a saját lelkemmel.

Fényes középkor,

Ma már nem számít szenzációnak megkérdőjelezni a bevett kifejezést: „sötét középkor”. Ideje lenne rehabilitálni a középkort, visszaállítani becsületét. Valljuk be, nemcsak az istentelen kommunizmusnak jött jól a reneszánsz kifejezés – „sötét középkor” –, hanem a protestantizmusnak is.

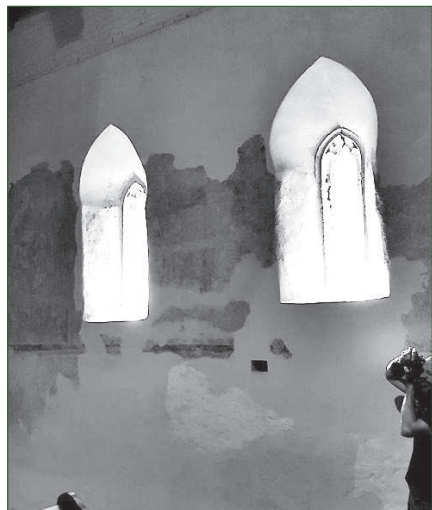
A reformáció szintén a reneszánsz sajátossága, hiszen a teológiában teszi ugyanazt, mint a művészetek: induljunk újra a forrástól, a középkort hagyjuk figyelmen kívül, ugorjuk át s mi, egyedül méltó utódok, folytassuk az újkorban.

Ez a szemlélet azonban szűk látókörű és önzően részrehajló, így nyilvánvaló obstrukció. Lássuk be, hogy bizonyos szempontból a mai ember sem feljebbvaló a régiekénél, hiszen a világkép tökéletesedése és a technikai fejlődés a mai embert nem mentesíti az alól a morális felelősség alól, hogy belássa, a jelenkornak is megvannak azok a nagyon sötét árnyoldalai, amelyek az elkövetkező generációk rosszállását, megvetését váltják majd ki. Ezért igazságtalan egyedül a középkort sötétnek jellemezni.

A tudományágak és művészetek szakavatott képviselői rendre felfedezik a középkor értékeit, így meg kell tenniük ezt a teológusoknak is. Itt csupán a templomépítészetben alkalmazott néhány technikára kívánok rávilágítani, amelyek azt bizonyítják, hogy a középkor rászolgál a „fényes” jelzőre.

A LÉNYEGESRE VILÁGÍT

Időrendben első a „román stílus”, azaz a római építészet folytatója (nálunk az Árpád-kor). Boltívek, ölnyi vastag falak, szűk kicsi

A MEGFELELŐ FORMÁRA KIKÉPZETT VILÁGÍTÓK ÚGY MŰKÖDNEK, MINT A SZÍNPADRA IRÁNYÍTOTT REFLEKTOROK

TORZ, IJESZTŐ FIGURA A TEMPLOM KÜLSŐ FALÁN AZT SUGALLJA, HOGY ILYEN A KINTI VILÁG (KARCSEA – ZEMPLÉN. AZ ÁRPÁD-KORI TEMPLOM MA REFORMÁTUS)

ablakok jellemzik. Ez így komor, sötét belteret hoz létre. Ám ez lehet szándékos is, mert biztonságot sugall, kontrasztot a veszélyekkel teli külvilággal szemben, hisz kinn fényes nappal is gnóm ördögök ugrálnak.

A belső sötétítés további célja ugyanaz lehet, mint a színházi nézőtérben: a figyelmet a megvilágított részre irányítani – ez itt első sorban az oltár –, és arra, ami ott történik.

Az oltár elhelyezése is szimbolikus: a szentély és a hajó találkozásánál. A román korban ugyanúgy szembemisézés volt, mint ma a katolikus templomokban. A szentély az apszisban van, amelynek az alaprajza kiegészítve kör, ez pedig a mennyországot jelképezi.

Ezért mise idején oda halandó nem léphet be, csak felszentelt pap. A laikusok pedig a hajóban vannak, amely négyszögű, mint a korabeli világ. Az oltáron a transzsubstantiatio (=átlényegülés) által megtestesült Krisztus, akit magukhoz vesznek, akik az oltárhoz járnak. Tehát az oltárnál találkozik az ég a földdel.

Ugyanez az elv – ég és föld találkozása – tükröződik abban, hogy a „négy-sarkú” világra ráborul a mennybolt. Ezt először a bizánci építészet tudta technikailag megoldani: négyszögű épülete kupolát emelni.

A vastag falakban kiképzett ablakok, azaz „világítók” formája, szerkezete nagyszerű lehetőséget nyújtott a kívülről érkező napfény irányítására, kihasználva a nap állását napkelte-től napnyugtáig az évszakoktól függően. A keskeny résszerű világítók ugyanúgy működnek, mint a fényképezőgépek redőny-

zárói. A vastag falakban kiképzett bélétek pedig a kívülről beáramló fény megfelelő irányítását és szórását segítik.

JÁTEKOS KÖZÉPKOR

A veleméri templomhajó északi falának falkepe a napkeleti bölcsek („háromkirályok”) látogatását ábrázolja. Az esemény ünnepe – epifánia – január 6-án van. A szemközti fal világítóján beáramló fény éppen január 6-án a délelőtti mise idején világítja meg a képet.

Nyugodtan nevezhetjük ezt játéknak – szent játék a fénnel. Játék, hiszen társul ezzel itt-ott a humor is. Például a veleméri templom festője – valamelyik Aquila János – nemcsak glóriás szenteket festett, hanem odacsempészte saját arcképét is az egyik világító fölé.

Bizonyára így akarta biztosítani a maga helyét a tisztelendő szentek közösségében, s reménykedett az Úr elnéző mosolyában is. (A templomfestőket Aquila Jánosnak nevezték – talán azért, mert magasabb perspektívából látták s láttatták a dolgokat. János evangélista jelképe a sas=aquila.)

A VILÁG VILÁGOSSÁGÁT IMÁDNI

Már a romantikában megjelenik a kör alakú világító (a gótikában „rozetta”) a szentélyben az apszis tengelyén. A középkori templom általában „keletelt”, tehát a szentély kelet felől van, így a körablak a felkelő napot vetíti be az oltárra (a hívek szeme láttára), mert „Krisztus a mi fényes Napunk”.

Ha jó volt a számítás és minden egybeesik, akkor ez legfényesebben a templom védőszentjének az ünnepén ragyog, amikor a misén megszólal a csengő és elhangzik a „hoc est corpus meus”. Ekkor esnek térdre imádatuk jeléül a hajóban a hívek, akik napnyugat irányából, tehát a halandók világából érkeztek a misére.

CÉL: A VÉGTLEN MAGASSÁG

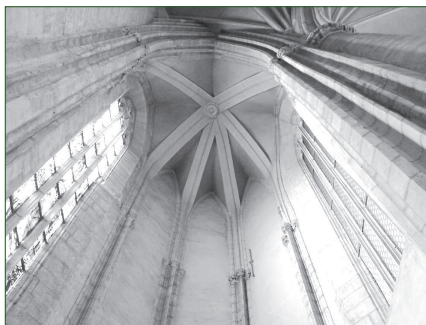
Ma egy színjáték világosítójának a dolga egyszerű a modern technika segítségével. Ehhez képest a középkori mesterek megoldásai bravúrosak.

A középkori építészet másik műszaki bravúra a gótika. Amíg a romanika tisztelt a fennálló világrendet, amelyben a szolgától a császárig vagy pápáig, sőt feljebb mindenkinek megvan a maga helye s az épület szerkezete is ezt tükrözte, addig a gótika minden átmenet és tisztelendő ranglétra betartása nélkül, merészen közvetlenül emelkedik a földtől a magasba, csúcsívei a végtelen magasságot érzékeltetik.

avagy fény derül a lényegre

A gótikus építészet „ötletgazdája”, Suger apát bevallottan nem volt hagyománytisztelő. Jelmondata mindent elárul: „Novum contra usum” = Újdonság a gyakorolt hagyománnyal szemben. Negyvenévesen választották apáttá 1122-ben a Párizs melletti Saint-Denis apátság élére. 1137-ben az apátság templomának szentélyét átépítette. Az egész szentélyt világossá tette egy addig szokatlan szerkezeti megoldással – amihez az ötletet a Párizs környéki népi építészettől adta.

Felhagyott a romanika dongaboltozatos szerkezetével, amely stabil falakra nehezedik, ehelyett oszlopok, pillérek hálózata tartja a tetőt, így falakra nincs is szükség. A súlyos építőanyag, a kő csipkeszerű hálózatban il-

A GÓTIKUS VONALAK TÖRETLENÜL EMELKEDNEK A MAGASBA. (KOLOZSVÁR, SZENT MIHÁLY-TEMPLOM)

Itáliában elutasították ezt a francia „extravaganciát”, s mint az Alpoktól északra lévő „gót”-nak nevezték, mintha azt mondták volna, hogy „barbár”.

A gótikus stílust – Itáliát kivéve – minden európai nemzet fenntartások nélkül és szívesen alkalmazta a Brit-szigetektől Moldováig, Skandináviától Ibériáig (a spanyol kicsit móros), a legvirágzóbb viszont Angliában és Németországban tudott lenni.

A németek a lehető legmagasabbat hozták össze – ez a kölni dóm, amely a Washington-emlékmű megépítéséig a világ legmagasabb épülete volt a 157 méter magas két tornyával. Az alapjait 1250 előtt rakták le s a tornyokat 1880-ban fejezték be.

A gótikus templomok különlegességei az egyedi ablakok. Egy templomon belül sincs két egyforma mintájú ablak. Az egyedi minták kőrácsok vagy kőcsipkék, szaknyelven „mértművek” (a német Maßwerk tükörfordítása), főképpen körzövel lettek „kimérve”.

MINDENNEK JÁRÓ TISZTELET

Az ablakok mintázatának megrajzolásához elsősorban körzöt használtak. Ezt fedezte fel William Blake (1757–1827), aki Londonban, mint tehetséges fiatal rajzművész, megbízást kapott gótikus ablakok rajzolására.

Csodálta az összefüggéseket, ahogy az ívek egymással összefüggő hálózatot alkotnak. Ennek alapján alakult ki profetikus ihletettséggű filozófiája, amit verseiben, filozofikus írásaiban fogalmazott meg.

Ennek lényege, hogy a teremtet világban minden mindennel összefügg, ezért minden megérdemli a tiszteletet. Semmit nem szabad gyűlölni vagy pusztítani, hanem minden és mindenki iránt tisztelettel és szeretettel kell lenni, mert egymáshoz tartozunk mindenkivel és minden teremtménnyel, mint a gótikus ablakok ívelt vonalai.

A gótikus ablakok tehát az esztétikai élményen túl profetikus üzenetükkel is megérintik az értelmes szemlélőt, így abban

erősödik a tisztelet a teremtet és gondviselő Isten iránt.

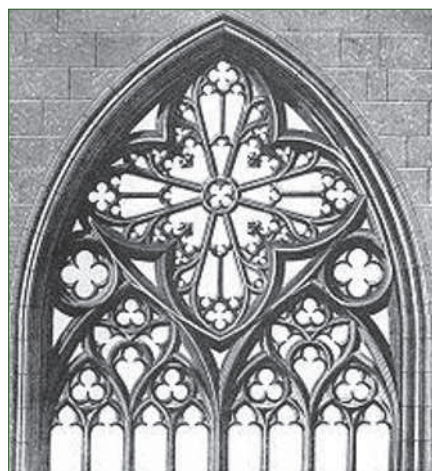
Aki megérti ezt az üzenetet, csodálatos tisztelet a bölcs Teremtet, aki mindennek „kimérte” a helyét és pontosan meghatározta rendeltetését, és aki a magát megtalálja, hasznára lesz a világnak.

MEGVILÁGÍTÁSBAN AZ ÜZENET

A középkori templomok építői úgy szerkesztették meg épületüket, hogy az istentisztelet ne csak a szó mint prédikáció, a megtestesült Ige mint úrvacsora, hanem a templom épülete is ezekkel együtt hirdesse Isten üzenetét, és az istentisztelet Isten és ember találkozása lehessen ott, ahol találkozik az ég a földdel.

A középkori templomépítő a teremtet Istenhez hasonlóvá válik. Talán ez a koncepciója a szabadkőművességnek? – hiszen Istent (istenüket?!) „Nagy Geométer”-nek nevezik.

Ha ezen az alapon a szabadkőműveseknek az a világnézetük, hogy a világ egy olyan hálózat, amelyben minden mindennel összefügg, a „Nagy Geométer” mindennek meghatározott rendeltetését szabott, amelyek egymásra támaszkodnak, mint egy gótikus bordázat hálózata, ezért minden lény tisztelet érdemel, akkor az nem áll messze a ke-

A GÓTIKUS ABLAK MÉRMŰVE ELSŐSORBAN KÖRZÖVEL LETT MEGRAJZOLVA

leszkedik és támaszkodik egymásra, így az improvizált épület légiessé válik.

Már a messziről érkező tekintetét is magával ragadja a látvány. A templomhoz közeledve a művészi kőfaragás díszítései is egyre jobban láthatók s a szemlélő nem maradhat lehajtott fejjel, pillantása önkéntelenül is felemelkedik, mint aki a mennyben lakót keresi.

A pillérek közötti űrt színes üveglablakkal lehet kitölteni. Ez a szerkezet annyira merésznek tűnt kezdetben, hogy a „hagyománytisztelők” már-már istenkísértéssel vádolták az újító szerzetest, úgyhogy Suger apát védekezni kényszerült.

Ő azonban nemcsak jó építész, hanem – amellet, hogy jó államszervező, ötvösművész – tehetséges író is volt, így írásaiban megvédte művét. Elmagyarázta, hogy a szentély ablakai a legszentségesebbek („sacratissime vitrae”), mert ezeken keresztül a beáramló világosság csodálatos fénné („mirabilia lux”) szentelődik. Aki belülről látja ezt a csodát, megbocsátható a túlzása, ha azt mondja, hogy a mennyországban érzi magát.

WILLIAM BLAKE SZÍNES RÉZNYOMATA A TEREMTÉST ÁBRÁZOLJA

resztény felfogástól – minden iránt, mi Isten teremtménye, tisztelettel és szeretettel kell lennünk (lásd: Krisztus is a Gonoszt szeretettel győzte le).

A középkori templomépítők teljesítményét mindenképpen el kell ismernünk. Szakmai tudásuk mellett hitbeli meggyőződésüknek és világlképüknek is teret adtak, amikor épületeikbe a napfényt is „beépítették”, így kénytelenek vagyunk elismerni, hogy helyénvaló kifejezés a „fényes középkor”.

Generációs értékvesztés?!

BESZÉLGETÉS KÉPIRÓ GYULA REFORMÁTUS LEKIPÁSZTORRAL

Van olyan generáció, amely fejtörést okoz szakembernek és szülőnek egyaránt, mondja Képiró Gyula, hozzátéve: ma is vannak céltudatos, határozott és ügyes fiatalok, akik miatt viszont egyáltalán nem kell aggódnunk.

– Felneveltünk egy életképtelen generációt címmel terjed egy vitairat, melynek lényege, hogy az új generáció tagjait az elvárások súlya, a beszélgetés hiánya, az idegességtől vibráló közeg, amelyben felnőnek, arra predestinálja, hogy könnyen feladják, hamar összeroppanjanak. Lelkészként, szülőként hogy látod ezt?

– Nem sokkal megjelenése után elolvastam a cikket és úgy éreztem, hogy helytálló is a megállapítás, viszont hangsúlyoznám azt is, hogy csakis a teljesség igénye nélkül. Ugyanis vannak azért – hála Istennek! – céltudatos, határozott és ügyes fiatalok is, akik miatt viszont egyáltalán nem kell aggódnunk. Az arányuk azonban nyilván lényegesen kisebb a régebbi, némileg talán több próbatételen átesett generációkhoz képest. Tény viszont, hogy van most egy olyan generáció, amely komoly fejtörést okoz szakembernek és szülőnek egyaránt.

– Szakemberek, pedagógusok elsőrendű gondnak azt tartják, hogy a szülők túlnyomó része szinte soha nem beszél napi félórát egy-folytatban a gyermekével.

– Ebben a megállapításban tényleg nagy igazság van, és el kell gondolkoznunk azon, hogy miért van ez így. Ezzel kapcsolatosan Túrmezei Erzsébet *Kérdez a gyermek* című versének egy pár ide illő sora jut eszembe: „Az apa nem szól. Olyan hallgatag / De a kis kedvenc nem vár szavakat, / Oda szorítja vállára meleg, kipirult arcát, s tovább csicsereg.” A meghitt szülő-gyermek kapcsolatot semmi nem pótolja, sem a szülő, sem a gyermek lelkében. Aranyat érnek azok az időszakok. Erre azonban sokszor a szülők csak később, gyermekük felnőtté válása után ébrednek rá. A gyermekek lelkében és szellemi fejlődésében is leírhatatlan áldása van annak, ha beszélgethetnek, a költő szavaival élve: csicsereghetnek lelkük örök bizalmasaival, a szüleikkel.

– A másik jelentős problémahalmazként említik a szakemberek, hogy nagyon korán a gyermekek kezébe adjuk a kütyüt, és persze mi magunk is éjjel-nappal kütyüzünk mellettük.

– Ez a legnagyobb baj, mert ebben nemcsak szülői felelőtlenség van jelen, hanem a soha ki nem mondott, kényelmünkől fakadó önzésünk is. Ez azt a torz természetességet

adja a gyermek számára, hogy ő jól elvan: nem rosszalkodik vagy csintalankodik, meg hogy milyen ügyes, milyen jól tudja használni azt a kütyüt. Viszont a szülő közben fel sem fogja, hogy amikor átadjuk a kütyüt, akkor valójában az irányítást, a formálásukat is átadjuk vele.

– Gyermekeink példaképeiket is a világhálón vélik megtalálni, például a youtube-ekben (videós tartalomgyártók). Vannak ma hiteles példaképek?

– Persze hogy vannak. Ezek megtalálásában lehet nekünk ismét nagy szerepünk. Úgy is, mint lekipásztor a gyülekezetünk ifjainak, és úgy is, mint édesapa a két gyermekemnek, rengeteget meséltem és mesélek azokról az időkről, amikor a tudomány és technika még gyerekcipőben járt. Ebben nagyon sokat tanulhattam a feleségemtől, aki fizikatanárnő, és bizony, amikor a feltalálóról és találmányaikról beszél, én is eltárom a számam. De persze jó példa még minden hétköznapi hős vagy a bibliai személyiségek, akikben megjelenik a pozitív, építő, fejlesztő és áldásos szellemiség.

– Szakértők azt hiányolják, hogy gyakorlatilag semmilyen valódi értékeken alapuló példát nem mutatunk a gyermekeknek. Pedagógus mondja: a keze alatt lévő diákok háromnegyedének elváltak a szülei. Rengeteg a családi probléma, távortartási végzések, új élettársak, agresszív, függőségben szenvedő, szeretetet adni nem képes szülők.

– Ez a mai társadalmi körképünk. De minden rossz vagy elrontott házasság ellenére, aminek a következményeit a gyermekek viselik, ki kell tartanunk keresztyén alapértékünk mellett: az élet alapsejtje a család, ez pedig Isten ajándéka. Nem találtak fel ennél jobbat, minden genderőrült állítás ellenére sem. A család mindig kiindulópontja

kell hogy legyen a gondolkozásunknak. Ha a családon belül egészséges lelki kötődés vagy szép, tiszta és önzetlen szeretet működik, az akkor felbecsülhetetlen kincs. Ezt jól át kell gondolnia és jól észbe kell vésnie a jelenben mindenkinek, mert ezen nagyon sok múlhat a jövőt illetően.

– Az is elgondolkodtató felvetés, hogy ha az a tévképzetünk, hogy a mai felnőtt generáció értékelt, emberséges, stabil, munkát, családot, tisztességet mindenekfölöttinek tartó emberekből áll, akkor olvassunk csak bele bármilyen internetes kommentszekcióba. De az is elég, ha kilépünk az utcára, tömegközlekedünk stb.

– Ez a felvetés valóban mindenhol tetten érhető, de ezzel a megállapítással egy tapodtat sem közelítünk a megoldás irányába. Azzal viszont igen, ha bennünk – szavainkban és tetteinkben – törekvő, igyekvő és emberileg is jó, pozitív példát láthat, kaphat a környezetünk. Tudnunk kell, hogy gyermekeink nagyrészt belőlünk és általunk formálódnak. Azt látják, ami a mi sorsunk, és ami a mi életünk, de meglátják a rossz és a jó példákat is. Meg kell tanítanunk őket látni, hallani, érzékelni, de ezeken keresztül is helyesen szűrni. Ebben van nagy szerepe a klasszikus értékeltűségnek. Nyilván, ha van ilyen. Ha nincs, az viszont már bennünket minősít. Viszont nem szégyen a jót és az örök érvényűt még felnőttként is tanulni, hiszen erre lehetőségként ott van az egész életünk. Mindig is nehéz volt nevelni és felnevelni egy-egy új generációt, hol ezért, hol azért, de hogy mennyire fontos és nemes ügy, az nem kérdéses.

– A kérdésre, miért hagytuk, hogy felnőjön egy „elrontott generáció”, valaki nagyon elevenbe vágó választ adott: mert mi neveltük fel őket.

– Nem vitatom el a mi szülői generációink felelősségét, de nem is démonizálom túl. Az előttünk járt generációknak is megvoltak a maguk sajátos hibái. Gondoljunk csak bele, kevesebb mint 50 éve még sok szülő nem akarta taníttatni mindegyik gyermekét, mert az akkori felfogás szerint csak a kétkezi munkából lehetett biztosan megélni. Ez az elv azóta száznál is több fokos fordulatot vett. Hangsúlyozom: egyetlen generációról sem szabad lemondanunk, mint ahogy Isten sem mondott le soha bűnös gyermekeiről. Azon kell lennünk, hogy egyetlen generáció se legyen csőd vagy teljesen elrontott generáció. A hibákból pedig mindig tanulni lehet. A közmondás szerint: az okosnak a más hibájából, a butának a sajátjából.

A furcsa ajándék

„Fiam, miért cselekedted ezt velünk? Imé atyád és én nagy bánattal kerestünk téged.”
Lukács 2,48/b

„Mit szeretnétek?” – kérdik az ismerősök a babát váró családoktól a várakozás hónapjaiban. Legtöbbször az a válasz, hogy „nem számít, csak egészséges legyen!” Akkor majd csak elboldogul valahogy élete során ebben a munkával, nehézségekkel, kilátástalansággal terhelt világban.

Mindig reménykednek, hogy ha nagyobb lesz, okosabb lesz, könnyebb lesz. Ahogy telnek az évek, egyre inkább igaznak találják a szülők azt a régi mondást, hogy „nagyobb gyermek nagyobb gond.” Nemcsak a kiadások nőnek. Nagyobb bonyodalmakba keveredik, nehezebb kompromisszumot kötni vele, lehetetlen megfejtetni, hogy miért nem sikerül megtalálni a közös hangot.

MEGFONTOLANDÓ ESET

Erre az esetre ad tanácsot az Urunk gyermekkori ténykedéséről fennmaradt egyetlen bibliai dokumentum. Tizenkét éves korában az úti társaságtól lemaradva a templomban beszélgetett kora legnagyobb hittudósaival.

Az adott helyzetben érthető József és Mária rémülete. Minden korszakban megvoltak azok a veszélyek, amelyek végzetesek lehettek az elkóricált gyermekekre nézve. A gyermek Jézus jó helyen volt... ez az „akció” nem fegyelmi kihágás volt részéről, hanem figyelmeztető jel arra nézve, hogy megvan az Atyától rendelt küldetése.

Ahhoz, hogy azt betöltse, eljön az az idő, amikor már nem tartozik elszámolással arra nézve, mikor, hova megy, kikkel beszél.

Bármennyire fájó mozzanat, ez minden fiatal és minden szülő életében egyszer bekövetkezik. Erre az időpontra készíti fel az emberiséget Mária felkiáltása: „Fiam, miért cselekedted ezt velünk?”

Valljuk be, a legtöbb családban az „elkóricálás”, de még enyhébb kihágás is hatalmas botrányt okoz. A szembesülés nem a kérdéses, hanem a nyaklevessell kezdődik...

Nem az aggodalom és a szeretet jut kifejezésre, hanem a „majd én megmutatom!” Szikrázik a tekintetéből...

A bibliai történetben Jézus válaszolt, majd engedelmesen tartott hazafelé. A fel-

nőttek is megelégedtek a válasszal. Ha nincs emberi hangon feltett kérdés, válasz sem lesz.

AZ AJÁNDÉK KIBONTÁSA

Sajátos helyzet áll be akkor, ha a makacsságra, verekedésekre, bosszantó viselkedésre, látszólag értelmetlen nyűgösködéssre, elfogadhatatlan stílusra, idétlen konfliktusokra, értetlenkedésre hiába hangzik a kérdés: Miért csináltad ezt, fiam? – Nincs válasz.

Sőt, a gyerek nem is érti a kérdést: mi a baj? Mit akarnak tőlem? Most mit nem csináltam jól?

Ettől a felnőttek is megijednek: mit rontottunk el? – A gyerek egyre visszahúzódozóbb lesz – inkább nem játszik senkivel, nem beszél senkivel, nehogy megint „baj legyen belőle”.

Otthon egyre nő az aggodalom: a többi gyermek nem ilyen... Mi van a miénkkel? Miért nem érti meg, ha valamit ezerszer megbeszélünk vele? Mire vezet a sok iskolai probléma? Miért kerülünk annyiszor kellemetlen helyzetbe, ha emberek közé megyünk? Hogy fog majd beilleszkedni egy munkahelyi közösségbe, ha sehol nem fér meg az osztálytársaival?

Mit kezdjenek az ajándékkal, az ajándékba kapott gyermekkel az ilyen helyzetben lévő kétségbeesett szülők?

Szakemberek szerint az ilyen kicsinyek lényge, egyénisége olyan ajándék, amin ott a masni, amit nem tudunk kibontani. A csomag olyan titkot tartalmaz, aminek a megfejtéséhez nem elég megkérdezni: miért cselekedted ezt, fiam? – mert ő sem tudja...

Egy ideig restelkednek a gyerek miatt, közben szorongva várják: mondjon már valami, ami segíthet!

FELOLDÓ KAPCSOLAT

Az iskolai szakemberek megállapítják, hogy viselkedészavar áll fenn, és ezzel csak annyit sikerül elérni, hogy megerősítik a felismerést: gond van...

Ha mégis megpendítik a lehetőségét annak, hogy miből eredhetnek a bajok, ha feltételezik az autizmus gyanúját, ijedséggel és tagadással fogadják. Olyan tévhitekkel teli félinformációik vannak ezzel kapcsolatban, hogy még jobban leterheli őket az esetleges felismerés.

Akik magukra ismernek, „rajtakapott” érzésük van... Honnan tudják mások, hogy mi nyomaszt minket?

Ne féljete! Nem árusítás történt, csak próbálkozunk segíteni a válaszok keresésében. Merjétek megkérdezni a gyermektől, „miért csinálta mindezt?”

Ha sikerül megfogalmaznia valamilyen választ, kiderül, hogy az ő szemszögéből igaz van. Az ő érzékszervei és gondolkodása szerint a mások észjárása az érthetetlen és kibíráhatatlan, vagy a hétköznapi ingerek is sokként hatnak.

Vannak vágyai, érzései, ötletei és remek képességei, tud szeretni és szorongani, és ami legfontosabb: életének Istentől kapott célja van. Küldetését akkor tudja betölteni, ha a miértek és aggódó szeretetünk harcai közepette segítünk neki.

A segítség az összefogásunkon is múlik. A pedagógusok megteszik a maguk részét a lehetőségeik korlátai között.

A lelkipásztorokat, gyülekezeti ifjúsági csoportok tagjait is biztatjuk: ne zárkozzanak el azoktól a családoktól, amelyekben olyan gyerekek vannak, akikre ráaggatják a „problémás” jelzőt.

A probléma bennünk is van. Szeressük őket, hogy végül ne a probléma látszódjon a társadalom számára, hanem az a gyermek is, akiért – ugyanúgy, mint értünk – a Gyermek az első karácsonyon megszületett.

AZ ÁTLAGOS MAGYAR TINI. Dr. Guld Ádám médiakutató, generációs és influenszerkommunikációs szakember mondja: a kutatások szerint egy átlagos magyar tinédzser egy átlagos iskolai napon 6 és fél órát tölt a neten. Ha nincs iskola, akkor 10–12 órát. Kijelenthetjük, hogy ezeknek az óráknak a nagy részében a szülő nem tudja, voltaképpen mit néz a gyerek. És mindennek kontrasztjaként végigsöpört a közelmúltban a médiában a hír, miszerint épp az IT-guruk, a Szilícium-völgyben, tiltják a 12 év alatti gyerekeiket a kutyüztől... (wmn.hu)

Ki a főnök? – Egymást nevelve

Gyermekevelés témában rengeteg elmélet van, viszont amikor az ember szülőként gyakorolja, teljesen másképp látja, mint amilyennek kívülről tűnik.

Mindenki sikeres, okos, boldog felnőttet szeretne nevelni a gyermekéből, de ez mégsem sikerül minden esetben. Pedig a legtöbb szülő azt hiszi, ő csinálja a legjobban, és miközben tanácsokat osztogat, ő maga tanácsot nemigen fogad el.

Ki a szigorú?

Tegyük fel a kérdést: milyen felnőtteket nevelünk a mai generációból? Egy dolgot megállapíthatunk: még a magát legszigorúbb szülőnek tartó ember is engedékenyebben nevel, mint ahogy ő volt gyermekkorában nevelve.

Vajon mi számít szélsőségesnek? Olvasuk el az alábbi megállapításokat és gondolkodjunk el rajtuk egyenként, mennyire jellemzők ránk mint szülőre.

A SZÜLŐ:

- Mindent megenged.
- Ajándékokkal halmozza el a gyereket.
- A gyereknek nem kell megküzdenie semmiért.
- Harcol a gyerek helyett /mellett / -ért.
- Teljeskörűen kiszolgálja a gyereket.
- Nem vár el semmit a gyerektől.
- A gyerek hisztis kirohanásaira szolgáltként reagál, enged.
- A gyerek hozza a szabályokat, a gyerek a főnök.
- Alárendeli magát a gyerek érdekeinek, akaratának.
- Mindent feláldoz a gyerektől – hanyagolja barátait, UGRÍK, ha a gyerek kívánja.

Ha ezeket a kérdéseket egy néhány hónapos kisbaba anyukájának teszem fel, akkor a legtermészetesebb anyai magatartást kapom válaszként. Egy anya a kicsinye érdekében, annak kényelme, jóléte, testi-lelki biztonsága érdekében bizony feláldozza magát.

Feláldozza személyes céljait, jólétét, felnőtt szabadságát, sok-sok olyan törekvését, amely egykor mozgatta őt. Megváltozik. Anyaként működik, aki háromszor is újra melegíti a teát, lesi a pici minden mozdulását, lélegzését. Megeteti. Újra megeteti. Tisztába teszi. Újra tisztába teszi.

Nem vár el tőle semmit, de elolvad a kicsi egyetlen mosolyától. A gyereknek nem kell megküzdenie semmiért, hiszen azért van mellette az anyja, hogy észrevegye a kicsi igényeit és egy jó ideig teljeskörűen ki is elégítse azokat.

A GYEREK A FŐNÖK?

Azt hiszem, ott hibázik sok édesanya, hogy nem változtat a nevelési módszereken gyere-

lembe véve a gyermekkorai sajátosságokat, vagyis bár a gyermek nő, ugyanúgy kiszolgálja, mint csecsemő korában.

Ahogy nő a gyermek, úgy kellene lassan szigorítani és szülővé válni, nem barátta, nem játszótársá, nem cseléddé egy kis zsarnok mellett, hanem szülővé, aki szabályokat alkot, és azokat betartatja, gátakat épít, amelyeket nem szabad átlépni, őrzí a felállított határokat, melyeket a gyermek naponta át szeretne lépni, és következetesen visszanyesi a „vadhajtásokat”.

Ezt naponta végezni nagyon fárasztó feladat, és néha roppant nehéz, mert a gyerekek krokodilkönnyei, bájos kis mosolyai képesek meglágyítani még a legkeményebb szívet is.

Mindemellett fárasztó is a következetesség, mert előfordul, hogy százszor kell elmondani és betartatni egy szabályt, de a gyerek százegyedik alkalommal is megszegi, mert próbálgatja a határait. De ha ez a szabály a jó viselkedésről vagy a mindennapi tanulásról szól, akkor bármennyire rosszul sikerül is, mégis be kell tartatni a sokadik huncut húzás után is.

Talán az egyik legnagyobb csapda, hogy nem ellenőrizzük a gyerek szavát, és rájön, hogy bármit mond, elhiszük neki.

ANYA, CSÚFOLNAK!

Mikor a gyermek bekerül az óvodába és utána az iskolába, a tanuláson kívül megjelenik egy gond: a szocializáció. A szélről is védett gyermekünk, aki otthon a szülők, nagyszülők szeme fénye, az óvodában és az iskolában pontosan ugyanolyan gyerek, mint a többi.

A legnehezebb helyzetben az egyiké van, akiknek otthon nem kellett addig megharcolni semmiért, mert a szülők osztatlan figyelme az övék, de azok a gyerekek sincsenek könnyű helyzetben, akiknek van testvérük.

Nagy dilemmája az a szülőnek, hogy kell-e szólni a csúfolódásokért vagy meg kell-e védeni a gyereket, ha bántották.

Nagyon nehéz szülőként erre helyesen reagálni, úgy, hogy ne kerüljünk konfliktusba a tanárokkal és más szülőkkel se.

ÖNVÉDELEM

Nagyon sokféle megoldási lehetőséget ajánlanak a pszichológusok, de szerintem az egyik legjobb, hogy ha a gyerek megtanulja megvédeni magát.

Lehet, hogy némelyek felszisszennek ezen a kijelentésen, de hozzátesszem, én magam is voltam panaszt tenni szélsőséges viselkedésű gyermek miatt az iskolában, mégis fenntartom, hogy a szélsőséges eseteket kivéve a legjobb megoldás, ha meghallgatjuk a gyereket, keressük az ő felelősségét is egy-egy esetben, és önvédelemre tanítva hagyjuk, hogy megkeresse a saját önvédelmi módszereit, természetesen a verekedésen kívül.

Mikor a gyermekem legelőször azzal jött haza az iskolából, hogy csúfolták, legszívesebben felrohantam volna az iskolába és felelősségre vontam volna a gyereket vagy elrohantam volna a szüleikhez panaszt tenni, de miután lehiggadtam, beláttam, hogy az élet néha kemény, és nem szidhatok össze vagy nem pofozhatok meg minden gyereket, aki konfliktusba kerül az enyémmel. És igazat sem adhatok neki mindig, mert az eset egészen biztosan nem úgy történt, hogy az én gyerekem békésen üldögélt a padjában, a másik pedig odament és szóban vagy tettelesen bántalmazta.

Vagyis más szavakkal elmondva: nem élhetem az életét, és nem védhetem meg mindentől, mert nem biztos, hogy ezzel használok neki.

A gyermek személyisége most fejlődik, fontos, hogy itthon elmondhasson mindent, kiélhesse az érzéseit, találjunk közösen megoldást a konfliktusaira, adjunk neki tanácsot is, de hagyjuk, hogy megtanulja megvédeni magát.

Miért? Azért, mert felnőtt korában is érni fogják nehézségek, és ha most megszokja azt, hogy a szülő mindig megold helyette, hogyan fogja felnőttként megoldani a problémáit? Mi várható fel az ellen, hogy majd felnőttként ne bukjon el, ha szembekerül az első nagyobb akadállyal vagy konfliktussal?

SEGÍTESZ?

Tekintsen minden szülő/nagyszülő a saját csemetéjére, és nézzünk körül egy kicsit a szobájában, a dolgai között, a napi programjában.

Ki teszi rendbe a gyerek szobáját? Tudok olyan szülőkről, akik minden nap megvetik a 10-12 éves gyerek ágát, rendbe teszik a szo-

és együtt növekedve

báját, mert a gyerek fiú és „nem tud” rendet tartani. Vajon jó ez?

Felnő egy generáció – már falvakon is –, amelynek tagjai nem segítenek semmiben a szüleiknek.

Nagyon sok esetben hercegnőt és herceget nevelnek otthon, aki mindenki szeme fénye, szülő, nagyszülő kényezteteti, lesi minden gondolatát, mindent megkap, amit szeretne, mindentől a legjobbat veszik neki.

Mire a szülők felébrednek, a gyerek édes-ség- és televízió- vagy okostelefon-függő, aki kiköveteli magának minden nap az „adagot”.

Ez a gyerek nagy valószínűséggel nem fog a kerti munkában segíteni, sőt semmilyen fogalma nem lesz a munkáról, sem arról, hogy kitartóan nap mint nap végezni kell valamit, ami nem a tanulás.

Ma szinte mindenütt a gyerek agyi fejlesztéséről beszélnek, és nagyon kevés szó esik arról, hogy milyen emberre válik majd.

Talán fontosabb a gyermek érzelmi fejlettsége, a társai közé való beilleszkedése, másokkal való viselkedése, empátiakészsége, mint a sok tízes a naplóban.

Rengeteg elkényeztetett, önző gyermek van ma az iskolákban, aki saját magán kívül nem lát más, aki sem kudarcot, sem szigort nem tud elviselni. Nagyon súlyosnak látom a helyzetet ebből a szempontból.

NEM CSAK ÉN!

A felnőtt életet épp nem az jellemzi, hogy az egész világ énkörem rendeződik. Sok pofon várja az embert az életben, rengeteg megoldásra váró gond, számtalan kihívás.

Hogy fog ez a sok „herceg” és „hercegnő” megbirkózni a pofonokkal, kivívni a saját pozícióját, ha még önmagával sincs tisztában, hiszen sokkal többet tart magáról, mint amennyit valójában ér?

Hogy fog kapcsolatban gondoskodni a társáról, ha ő csak kiszolgálást kapott, és csak azt ismeri, hogy le kell ülni a megterített asztal mellé, és mindent odavisznek?

Rengeteg kérdés, amellyel nem foglalkozunk a gyermeknevelés során. Néha az az érzésem, mintha a szülők nem életre nevelnék a gyereket, hanem egy örökös „inkubátorban” tartanák.

MAMAHOTEL

Azt látjuk, hogy a fiatalok nem akarnak elköteleződni, egyre több a szingli, sőt megjelent a „mingliség” mint életforma. Utóbbi azt jelenti, hogy két fiatal kapcsolatot tart fenn, de külön élnek és nem is tervezik azt, hogy összeházasodjanak.

A fiatalok egy része nem vagy egyre később köti le magát. Nem akarnak alkalmazkodni, sem gondoskodni. Egyre később vállalnak gyereket, vagy tudatosan nem vállalnak, mert az mindennapi elfoglaltságot jelent, így egyre kevesebb idő maradna önmagukra.

A legfőbb cél a minél nagyobb kényelem megteremtése. Minde mellett határozottan kijelenthetjük, hogy 21. században egyre jellemzőbb a „mamahotel” a fiatalok és/vagy a középkorú felnőttek körében. Ez a kifejezés arra utal, hogy a fiatal, esetleg középkorú felnőttek jelentősen később hagyják el a családi fészket.

Ez a jelenség Európa-szerte tömegeket érint. Az OTP Bank friss kutatása szerint a magyar háztartások ötödében él felnőtt korú gyermek, ráadásul ezeknek 27 százalékában olyan, aki már tanulmányait befejezte és önálló keresete van.

A MAMAHOTEL BUKTATÓI

A DONALD KACSA-EFFEKTUS: A mamahotel lakója túlzottan elkényelmesedik, azaz nem végez semmiféle említésre méltó tevékenységet, s Donald kacsához hasonlóan, kizárólag pólóba öltözik. Persze itt is a két félen múlik minden, hiszen ha otthon hagyják, hogy kialakuljon ez a helyzet – sőt még rá is segítenek –, akkor ki is fog alakulni.

PÁN PÉTER-SZINDRÓMA: Ez egy olyan állapot, amely tovább halasztja a felnőtteknek a szülői házból való elköltözését/önállósodását. Az elnevezés az örökké tartó gyermeklét vágyából ered, ami jól definiálja a mamahotellakóit, akik soha nem akarnak felnőni és felelősséget vállalni.

Ennek a helyzetnek a kialakulásért nem feltétlenül csak a „gyermek” a felelős, hanem a szülők is, hiszen nem engedik, hogy a porontyuk kilépjen a szülői fészekből.

TARTÓS KAPCSOLAT HIÁNYA: Ilyenkor a felnőtt tulajdonképpen megreked egy szinten, nem akar leválni a szüleitől. Ennek következménye, hogy nem tud kialakítani tartós párkapcsolatot és ezáltal külön élni, esetleg házasodni, sőt előfordul, hogy ezt nem is engedik, mert a szülőknek a gyermekük egyetlen válsztottja sem fog megfelelni.

AMIÉRT ÉRDEMES OTTHON MARADNI

GYŰJTŐGETÉS: Sokan, főleg a Z generációsok körében, már külön szeretnének élni a szüleitől, de anyagilag nem engedhetik meg maguknak – magas albérleti díjak, megnövekedett ingatlanárak, egyetemi tandíj kifizetése miatt –, így otthon maradásra kényszerülnek, hogy ne kelljen szinte semmire se költeniük. Tehát ezáltal tudnak a „jövőre gyűjteni”, hogy később biztos lábakon állhassanak.

TANULMÁNYOK: Sajnos napjainkban a tanulmányok időtartama meglehetősen hosszú, és egyféle szakirány már nem feltétlenül elég ahhoz, hogy megfelelően el tudjon helyezkedni az ember. Emiatt húzódik el a fiatalok elköltözése, hiszen amíg tanulmányaikat folytatják, addig érdemes a szülőknél lakni.

TÖBBGENERÁCIÓS CSALÁD: Ha jobban belegondolunk, a régi szép időkben is az volt a jellemző, hogy a generációk (gyerek, szülő, nagyszülő) egy fedél alatt éltek. Manapság ez az életvitel nem gyakori, pedig gazdaságilag is kedvezőbb, ha egy háztartás kiadásai több részre oszlanak. Ezenfelül a fiatalok hamarabb gondolkodnak el családalapításon, hiszen nem kell amiatt aggódniuk, hogy ki vigyáz majd az újszülöttre.

Nagyon nehéz úgy nevelni, hogy a gyermek egészséges felnőtté váljon. Legtöbbször csak utólag látjuk meg a hibákat, ha egyáltalán meglátjuk, amikor a felnőtt gyermek életében megjelennek olyan problémák, amelyekkel nem képes megküzdeni.

Isten adjon bölcsességet, hogy jól neveljük gyermekeinket!

TÓTOS BEÁTA

Ötvenedik világgazdasági fórum és katolikus, ortodox, protestáns reagálások

Miként nemzetközi szinten, úgy itthon sem tekinthetünk el attól, hogy tájékoztassuk az érdeklődőket az idén már 50. alkalommal megrendezett Világgazdasági Fórum (World Economic Forum, WEF) egyházi visszhangjáról. A svájci Davosban január 21–24. között megtartott fórumon mintegy 3000 gazdasági és politikai vezető, konzern-vezérigazgató és -tulajdonos, közgazdasági szakértő vett részt a világ sok országából. Mert egyházi visszhangjai is voltak a WEF-nek, sőt olykor kritika is megfogalmazódott és elhangzott róla. Azt is jó tudatosítanunk, hogy az ötven év alatt idén először foglalkoztak a vallásszabadság témájával hivatalos napirendi pontként.

FERENC PÁPA VILÁGOS ÜZENETE

„EGYÉRTELMI FELELŐSSÉGGEL TARTOZUNK MINDENKI, KIVÁLTKEPPEN AZOK IRÁNT, AKIK A LEGSEBZHETŐBBEK, LEGGYENGÉBBEK, LEGTÖRÉKENYEBBEK”

A római katolikus egyházfő minden évben üzenetet küld a Világgazdasági Fórum résztvevőire. Így tette idén is, s Peter Turkson kúriai kardinális olvasta fel.

Már fórumtörténeti érdekesség, hogy Klaus Schwab, aki fél évszázada alapítója volt a WEF-nek, német és katolikus, kifejezésre juttatta, mennyire örült volna, ha a pápa is megjelenik Davosban. Helyette viszont jött a bíboros és a pápai üzenet.

A megnyitó plenáris ülésen felolvasott üzenetben az egyházfő emlékeztette a résztvevőket a jövő nemzedékek iránti rendkívüli felelősségükre. Mind a gazdasági életben, a vállalkozásokban, mind a politikában az embernek kell a középpontban állnia, nem a hatalom és a profit hajszolásának. Igazi fejlődés csak akkor valósulhat meg, ha mindenki a köz javáért is tesz valamit, tőle telhető.

A pápa nehezményezte, hogy a jelenkori viták az izolációról, elszigetelődésről és a szélsőséges individualizmusról, az egyéni érdekek mindenek elé és fölé helyezéséről szólnak.

Az egyéni önző érdekek szolgálatában álló rafinált praktikák, struktúrák teljes ellent-

mondásban állnak a szolidaritással, s ennek kárára érvényesülnek, és igazságtalansághoz vezetnek. Úgy történik mindez, mintha nem egy nagy emberiségnyi család tagjai lennénk, s nem lenne erkölcsi kötelességünk az egymásról való gondoskodás.

A nemzetközi üzleti világnak kritikusán üzenete: szem előtt kell tartania, hogy a jólétnek az egész emberiséget kell szolgálnia, nem pedig ezzel keveseknek uralkodni az emberiségen.

A WEF-re küldött egyik tanulmány szerint a világgazdaság potenciálisan legnagyobb két veszélyeztetője: a világszerte növekvő munkanélküliség és a továbbra is szélesedő szakadék a szegények és gazdagok között sok országban. Mindezzel a pápa kiemelni és hangsúlyozni kívánta minden ember egyforma emberi méltóságát és a közjó iránti felelősséget.

A nemzetközi üzleti világban fontos a korrektség, a fair kapcsolatok, a nagyvonalúság és a gondoskodás eszméinek érvényesítése, ezért felszólította a világfórum résztvevőit: támaszkodjanak még erőteljesebben a nagy emberi és morális forrásokra.

A „ZÖLD PÁTRIÁRKA” SZEMÉLYES SZAVAI

I. Bartholomaiosz konstantinápolyi ökumenikus pátriárka személyesen jelent meg a világgazdasági fórumon.

Január 21-én, a megnyitón a nagyvállalati termelők és a fogyasztók figyelmét a helyszínen és világszerte ezekkel a szavakkal keltette fel: sokkal energikusabb lépésekre, tényleges tettekre van szükség a klímavédelemben és a teremtett világ megőrzésében. Az ortodoxok lelki vezetője kendőzetlenül kijelentette: „Sajnos nagyon kevés lépés született meg ennek érdekében.” Szemléletesen fogalmazott: „Egyre nő a távolság a fej, a szív és a kezek között.” Senki nem mentetheti magát ezzel: „Nem tudtunk róla.” A világ meg gondolatlan és felelőtlen energiafogyasztását a szegények fizetik meg...

„TÉNYLEGES TETTEKRE VAN SZÜKSÉG A KLIMAVÉDELEMBEN ÉS A TEREMTETT VILÁG MEGŐRZÉSÉBEN”

AZ EGYHÁZAK VILÁGTANÁCSA FŐTITKÁRA

Dr. Olav Fykse Tveit norvég evangélikus lelkész, az Egyházak Világtanácsának főttitkára kritikus hangvételű levelében arról is írt, hogy az egyenlőtlenség világméretű terjedése felszínre hozza a mélyen gyökerező különbségeket és feszültségeket a társadalmi osztályok, népcsoportok, nemek között.

„AZ ÉLET ÖKONÓMIÁJÁRA, GAZDASÁGÁRA ÉS GAZDASÁGTANÁRA VAN SZÜKSÉG”

Kritikus szavaival elsőrenden az USA-hoz fordult, de a legfejlettebb országokhoz is, rámutatva, hogy ha a rajtuk kívüli világot kizárják a gazdasági fejlődésből, ezzel világméretű veszélyeket generálnak. Ha a pénzügyi rendszer megengedi magának a kizsákmányolást, a korrupciót és az adócsalást, akkor alapvetően minden visszásan fejlődik.

Működési zavarnak és erkölcstelennek nevezte a főttitkár-lelkész azt, hogy miközben a mai globális gazdaság milliárdos bevételeket tesz lehetővé, nem képes arra, hogy gondoskodjon embermillárdok alapvető táplálékáról, ruházatáról és hajlékáról.

A nemrég nyilvánosságra hozott Oxfam jelentés szerint a világ leggazdagabb nyolc embere akkora gazdagságot birtokol, mint a világnépesség szegénységben vergődő fele. A jelenkori világ 85 multinacionális cégének akkora vagyona és gazdagsága van, mint hárommilliárd embernek a globális népességből.

Mindennek a társadalmi igazságtalanság, a szociális nyugtalanság és a bűnözés a következménye. Felelős politikai vezetők e tények előtt nem csukhatják be a szemüket.

Ma az élet ökonómiájára, gazdaságára és gazdaságtanára van szükség! Ezért fenntartható fejlődési célokat kell megfogalmazni és követni, hogy az egyenlőtlenséget meg lehessen fékezni, s így a működési zavarokkal terhelt rendszereken javítani lehessen.

Ehhez viszont igazságos pénzügyi rendszerre, tisztességes kereskedelmi politikára, igazságos nemzeti adótörvényekre, nemzetközi együttműködésre, a legkiszolgáltatottabbak szociális védelmére van szükség. Szavak helyett tettekre – fejeződik be az EVT főttitkárának üzenete az idei Davos-fórumhoz.

Egyházi szaktudósító: DR. BÉKEFY LAJOS

„Európai egyházak vagyunk, és a jövőben is azok leszünk”

Megtörtént a Brexit: január 31-én megszűnt az Egyesült Királyság európai uniós tagsága. Habár országuk 2020. január 31-én elhagyta az EU-t, ők nem hagyják el Európát – üzenik nekünk nyílt levelükben az Egyesült Királyság egyházai.

Az Egyesült Királyságban 2016 nyarán tartott népszavazást arról, maradjon-e az ország az Európai Unió tagja, s a kilépcsipártiak szoros, 52:48 arányú győzelmet arattak. A hagyományosan eltökélt Európa-párti Skót Egyház vezetőit sokkolta a három évvel előtti referendum eredménye.

A moderátor személyes levélben fordult a testvéregyházak vezetőihez, és szolidaritásra buzdított, hitet téve a közösség mellett, majd a Református Egyházak Világközösségének európai tagegyházai is reagáltak az eseményekre.

Elhúzódozó tárgyalások, előre hozott választások és elhalasztott határidők után Boris Johnson miniszterelnök vezetésével az Egyesült Királyság 2020. január 31-én valóban elhagyta az Európai Uniót, amelynek 1973 óta tagja volt. Az Egyesült Királyság egyházai korábban, erre készülve az alábbi nyílt levelet fogalmazták meg az európai uniós tagországok egyházainak:

Kedves Testvéreink!

2020. január 31-én, helyi idő szerint este 11-kor megszűnik az Egyesült Királyság európai uniós tagsága. Habár az Egyesült Királyság elhagyja az EU-t, mi nem hagyjuk el Európát.

Egyházaink évszázadok óta hozzájárulnak az európai keresztény hagyományhoz, és maguk is gazdagodnak általa. Az első hittérítők a Római Birodalommal együtt érkeztek meg a Brit-szigetekre. Őket követte Canterburyi Szent Ágoston (aki eredetileg a mai

Olaszország területéről érkezett), valamint Ionai Szent Kolumba (a mai Írország területéről) missziója.

A Brit-szigeteken megjelenő keresztények hite a kezdetektől fogva az európai egyházban gyökeredzett. A német, svájci és holland reformáció óriási hatást gyakorolt szigeteink egyházaira, társadalmaira és nemzeteire, és ez a hatás a mai napig érezhető.

Egyházaink számos gyülekezete van jelen európai városokban, és közeli viszonyt ápolunk testvéregyházainkkal szerte a kontinensen. Mi európai egyházak vagyunk, és a jövőben is azok leszünk, a világegyház részeként.

A politikai kötelek és a kölcsönös elszámoltathatóság gyengülése nem befolyásolja vagy gátolja Európa más részein található partnereink iránti elkötelezettségünket. Továbbra is teljes mértékben és aktívan részt veszünk az európai ökumenikus szervezetek munkájában, továbbra is támogatni fogjuk Európa más részein működő gyülekezeteinket és partnereinket.

Egyházaink a jövőben is kiállnak azon értékek mellett, melyekben veletek osztozunk, támogatjuk a békét, valamint védelmezzük az emberi jogokat és az emberi méltóságot.

Továbbra is foglalkozunk közös ügyeinkkel, hogy ezzel is biztosítsuk a minden polgárt megillető jólétet, és számonkérjük

kormányainkat olyan ügyekben, mint a biztonság, a szabadság és a jólét megosztása.

A jövőben is együtt munkálkodunk veletek korunk nagy kihívásai kapcsán; például hogyan reagálnak az európai nemzetek a kényszerű migrációra, illetve hogyan alkalmazkodunk és reagálunk a klímavészhelyzetre.

Ezentúl is elkötelezettek leszünk a szolidaritás alapelveihez, amelyek hosszú évek óta összekötnek bennünket, és amelyekhez ragaszkodnunk kell a jelen helyzetben is, amikor növekvő idegengyűlölettel, vallási diszkriminációval, vagyoni egyenlőtlenséggel és nemzeti önérték tényerésével szembesülünk.

Nagyra értékeljük az elmúlt években irántunk tanúsított támogatásokat és figyelmeteket, és arra kérünk benneteket, hogy továbbra is tartsatok ki mellettünk, miközben körvonalazódik, mit tartogat számunkra a jövő, és kiderül, hogyan tudunk együtt munkálkodni azon, hogy valamennyi közösségünk számára reményt és megbékélést nyújtsunk, törekedve arra, hogy Jézust kövessük mindennapjaink során.

Imádkozzatok értünk, ahogy mi is imádkozni fogunk értetek!

Krisztusi szeretettel,

Nt. Dr. Barbara Glasson és Clima Marsh
professzor, a Methodist Conference
(Metodista Konferencia) elnöke és alelnöke

Nt. David Mayne, a Baptist Union of Great Britain (Brit Baptista Unió Tanácsának)
moderátora

Nt. Colin Sinclair, a Church of Scotland
(Skót Egyház) Zsinatának moderátora

Nt. Nigel Uden és Derek Estill, a United Reformed Church (Egyesült Református Egyház) zsinatának moderátorai

REFORMATUS.HU

Kurd muszlimok térnek át a kereszténységre Észak-Szíriában

Az Észak-Szíriában élő kurd kisebbségen belül tömegek hagyják el az iszlám vallást és térnek át a krisztusi tanítás követésére.

A kurdokat az Iszlám Állam terrorszervezet megszállása alatti élet fordította el az iszlámtól, ezért tértek át sokan a keresztény vallásra.

Az elmúlt hetekben 100-150 főre teszik az áttérők létszámát. Ezzel kapcsolatban Omar Firas lelkipásztor elmondta, hogy „az Iszlám Állam elleni háború után az emberek elkezdtek keresni a helyes utat és egyre távolabb kerültek az iszlámtól”.

A külföldről is támogatott Iszlám Állam terrorszervezet hosszú ideig tartotta meg a szállás alatt Szíria kurdok lakta területeit. A

magukat muszlimnak tartó terrorszervezetek olyan cselekményeket követtek el, melyek nem kapcsolódnak az iszlámhoz.

Az észak-szíriai Kobaniban új templomot is felavattak. „A helyi önkormányzat megadta nekünk azt a támogatást, hogy felépíthesük az új templomunkat Kobaniban, miután el kellett menekülnünk szülővárosunkból, Afrinből. Az ottani templomunkat az iszlámisták lerombolták” – közölte Zanin atya, a közösség lelkésze.

A szíriai kurd várost hónapokon keresztül ostromolta az Iszlám Állam nevű terrorszervezet. A sokat szenvedő lakosság körében egyre népszerűbbé válik Jézus tanítása, mondhatni – Istennek hála – a kereszténység reneszánszát éli a térségben.

VASARNAP.HU

A magyar kultúra Isten megszólítása

Január 18-án, szombaton kezdetét vette a magyar kultúra hete rendezvénysorozat Szatmárnémetiben. Főszervezője immár tizennégy éve az Ady Endre Társaság. A nyitónapon az érdeklődők megtekinthették a Szent Korona másolatát, kiállításmegnyitón és jótékony-sági előadáson vehettek részt.

A szatmárnémeti Szent Miklós görögkatolikus templomban kiállították Szent István koronázási jelvényeinek pontos másolatát. Schönberger Jenő római katolikus megyés püspök, Sipos Miklós református lelkipásztor és id. Pallai Béla görögkatolikus parókus áldotta meg őket.

Schönberger Jenő Magyarország jelenlegi vezetőiért imádkozott, hogy azok az összmagyarság javára szolgálják Magyarországot és a magyar népet. Szent István királyunk példamutató családi élete emlékeztesse a mai nemzedéket a családi élet szépségeire, értékeire és a gyermekek nevelésének a fontos feladatára! Újra meg kell tanulnunk imádkozni, felismerve az imádság fontosságát és erejét.

Sipos Miklós református lelkipásztor hangsúlyozta, hogy a Szent Korona arra emlékeztet, hogy honnan hova tartunk. Tamási Áron, majd az Úr Jézus Krisztus szavait idézte, és áldását adta a Szent Koronára.

Id. Pallai Béla a Jézustól tanult imádsággal fohászkodott.

A résztvevőket köszöntötte vitéz Habsburg-Lotharingiai József Károly főherceg, magyar királyi herceg. Varga Péter karnagy vezetésével fellépett a szatmárnémeti római katolikus székesegyház Gloria kórusa, valamint Karkó Henrietta vezetésével a felvidéki Rocksínház.

KIÁLLÍTÁSMEGNYITÓ

Az Iparosotthonban, a nap későbbi részében szintén meg lehetett tekinteni a Szent Korona másolatát. Délután nyílt meg Somogyi Győző, a nemzet művésze, Kossuth-díjas festőművész *Magyar királyok arcképcsarnoka* című kiállítása, valamint Potyók Tamás Holló László-díjas festőművész kiállítása.

A kiállítást Muhi Sándor művészettörténész nyitotta meg. Elmondta, hogy a képeket nézve az embernek az az első benyomása, hogy a két kiállítás egyívű tartozik, a valóság viszont az, hogy két különböző témáról van szó. Mégis valami nagyon keményen, nagyon szorosan összekapcsolja a kettő anyagát.

Az első, ami közös bennük, a hazaszeretet. Ez a fajta elkötelezettség minden egyes képzőművészeti alkotásból sugárzik, és feltehető a kérdés, különösen műkritikusi berkekben, hogy hol ér véget az elkötelezettség, és hol kezdődik a művészet.

Somogyi Győzőnek nem volt könnyű dolga, amikor megfestette az ötvenkét magyar ki-

rályt. Vannak királyok, akikről nem maradt fenn semmilyen ábrázolásmód. Ezeket úgy kellett kitalálni, hogy legyenek korhűk, egységesek, foglalják egy burokbá a magyar történelmet, s miközben egységesítette és összefoglalta ezeket, ki kellett dolgoznia egy olyan kifejezésbeli stílust, ami az ikonfésztészethez áll közel, de hatással van rá a konstruktivizmus is.

Somogyi a személyiségek ürügyén próbálta meg bemutatni, közkinccsé tenni a magyar történelmet. Muhi szerint a kiállításnak a képzőművészeti értékei mellett nagyon erős didaktikai értéke is van. Ebben a térségben, ahol nekünk nem tanították a magyar történelmet, hiába jártunk magyar tannyelvű osztályba, nagy segítséget nyújtanak ezek a képek múltunk megismerésében, hiszen a múlt ismerete nélkül nem tudjuk meg, hogy kik vagyunk.

JÓTÉKONYSÁGI ELŐADÁS

Az Északi Színházban volt a magyar kultúra hetének ünnepélyes megnyitója. Kölcsey Himnuszát Liszka Krisztián, a Kölcsey Ferenc Főgimnázium diákja mondta el.

Tóth-Páll Miklós, az Ady Endre Társaság elnöke kiemelte: fontos, hogy 2020 – száz évvel a trianoni döntés után – a magyar összetartozás éve legyen. Ez az összetartozás nemcsak határon átvélő, hanem azoké a térségeké is, ahol kisebbségben, sokszor szörványban élünk.

Európa nagy változásokon megy át. Egy felmérés szerint a németek többsége már szégyelli németnek vallani magát. Isten mentsen meg minket attól, hogy mi szégyelljük magunkat magyarnak vallani.

Tóth-Páll Miklós az egyházak szerepére hívta fel a figyelmet. A történelmi egyházaink végig mellettünk voltak, nagyrészt nekik köszönhetjük, hogy az ilyen jellegű rendezvények létrejönnek.

ISTEN MEGSZÓLÍTÁSA

Tizennégy éve, amikor elindult a magyar kultúra napja rendezvénysorozat az Ady Endre Társaság szervezésében, természetes módon a

Himnusz megírásához kötődött. A szervezők viszont úgy gondolták, hogy a magyar kultúra sokkal több ennél.

A magyar kultúra nem más, mint Isten megszólítása. Ha szakrálisan gondolkozunk, és védekezünk a liberalizmus ellen, figyelembe kell vennünk, hogy a nyelv Isten ajándéka. Ettől kezdve a magyar kultúra, a nemzeti kultúra Istennek tetsző dolog, úgy kell vele bánni.

Csoóri Sándor mondta, hogy egy nemzet szellemi energiája nem csak szabadságharcos, írói, költői alkotásaiból fakad, hanem a szentekből áradó szellemi energiájából is.

Dr. Szócs Péter, az Identitás Alapítvány és a Szent István Kör elnöke a szervezők nevében köszöntötte a résztvevőket. Hangsúlyozta, hogy a magyar kultúra napja a történelmi Szatmárhoz kötődik, a Fehérgyarmaton székelő Kölcsey Társaság Szatmárcsekén kezdte ünnepelni az 1990-es évek elején, ez után lett országosan és a magyarok lakta területeken is népszerű.

Nem véletlen, hogy ez az ötlet Szatmárban keletkezett, hiszen büszkélkedhetünk mind Ady, mind Kölcsey szülőhelyével. Két olyan emlékhely ez, amely mindig alkalmas arra, hogy visszatérjünk oda, erőt merítsünk belőle, megtisztuljunk tőle.

A földrajzi közelsége ezeknek az emlékhelyeknek azt is emlékeztetünkbe idézi, hogy milyen gazdag a kulturális örökségünk, ezeréves történelmünk milyen gazdag útravalót hagyott ránk.

Az előttünk álló évben, a trianoni döntés századik évfordulójára készülődve azt kell újragondolnunk, hogy ez a kulturális örökség volt az az útravaló, amely a ránk mért csapásokban lehetővé tette a túlélést.

Ady és Kölcsey a nemzetét és a nyelvét féltette látva Magyarország összeomlását, de látva az erényeit is.

Az, hogy ma is ünnepelhetjük a magyar kultúrát, annak köszönhető, hogy követjük elődeink példáját, és tudjuk, hogy az alkotómunka, az egyetemes kultúra mércéjével mérhető teremtés teszi lehetővé a túlélést, a megmaradást, a megújulást. Nem a nosztalgia, a magyarságra jellemző kesergés, hanem az értéktéremtés.

Az egységben ott van a kereszthordozás is

Idén az „...igen emberségesen bántak velünk...” ApCsel 28,2 mottó jegyében zajlott az imahét a Krisztus-hívők egységéért Nagyváradon január 18–28. között. Hétfő este a felekezetek helyi előjárói az evangélikus-lutheránus templomban imádkoztak azért, hogy megvalósuljanak a Jézus Krisztus főpapi imájában elhangzottak.

„Az Úr az én pásztorom, nem szűkölködöm. Megpihentet zöldellő réteken, és csendes vizekhez terel engem. Lelkemet megvidámítja, az igazság ösvényén vezet az ő nevéért. Ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek semmi bajtól, mert te velem vagy, vessződ és botod vigasztal engem.” A zsoltáros szavaival köszöntötte a jelenlevőket a Nagyvárad-i Evangélikus-Lutheránus Egyházközösség nevében és a házigazda örömeivel Mátyás Attila lelkipásztor.

Úgy fogalmazott: Isten hozott mindenkit, aki eljött, hogy ismét együtt imádkozzanak, hogy az ígére figyelve lélekben, hitben, keresztyény identitásában erősödjének és gyarapodjanak.

SZÉPSÉGET, BOLDOGSÁGOT TERMŐ EGYSÉG

Olvasmányként az a rész hangzott el az Apostolok cselekedeteiből (27,18-26), mely arról számol be, hogy amikor Pált fogolyként

Kréta szigetéről Rómába szállították, nagy vihar támadt, ő azonban nem félt, mert tudta, hogy nincs egyedül, hiszen vele az Úr, és elkíséri hosszú útján a veszély közepette is. A matrózokat és a katonákat is arra buzdította, hogy bizakodjanak, mert nem fognak elpusztulni.

Végül Máltára sodorták őket a hullámok. A helyiek örömmel fogadták a hajótörötteket, s így lehetőség nyílt az örömhír terjesztésére.

Prédikációjában Tiberiu Bulzan pünkösdista pásztor arról elmélkedett, hogy szoktunk-e köszönetet mondani Istennek, illetve milyen az élő egyház és gyülekezet.

A testvéregyházak képviselői hozzászólásának rendjén Pék Sándor várad-újvárosi római katolikus esperesplébános Böcskei László megyés püspök szívélyes üdvözlését adta át, majd azon meggyőződésének adott hangot, hogy az egységben ott van a kereszt hordozása is, az áldozat pedig szépséget és boldogságot teremt.

Azt kérte: Isten adjon bölcsességet, hogy tudjuk meghozni a szükséges áldozatot az egységért, és az imahét legyen a boldogság és a szépség alkalma, egy olyan idő, mely változást hozhat.

ÍZESÍTENI KRISZTUS SZERINT

Dénes István Lukács, a Bihari Református Egyházmegye esperese, várad-olaszi parókus lelkész Máté evangéliuma 5. fejezetéből idézte a 13–16. verset. Azt emelte ki, hogy függetlenül attól, hogy melyik felekezethez tartozunk, milyen nyelvet beszélünk, a parancs ugyanaz: ízesítenünk kell a világot, hiszen ez a só rendeltetése. Ízfokozóként kell tehát részt vennünk a mindennapokban, keresztyénként megmutatnunk a reménységet, a holnap értelmét, a világ világosságát és az Istenbe vetett hit felemelő érzését.

Kardos József unitárius lelkész Pál apostolnak a galatabeli gyülekezethez intézett szavaival tanácsolta azt, hogy valamennyiünket vezessenek a mindennapjainkban a jó cselekedetek, hogy majdan elnyerhessük az örök életet.

Az evangélikus óvoda tehetséges gyermekei műsorral örvendeztették meg a szívet-lelkeket egyaránt, illetve szolgáltak még Benczédi Mónika (orgona) és Kiss Tünde (fuvola) tanárnők.

CIUCUR LOSONCZI ANTONIUS

Kegyelemárasztó imahétkezdés Csiszér Lászlóval Szigetlankán

Ahogy tavaly a Hanna Projekt, tavalyelőtt pedig Pintér Béla koncertjén, úgy ez alkalommal Csiszér László és zenekara dicsőítésén a megtelt templom felekezetközi közössége gazdagodott hitben a szigetlankai református templomban.

Január 26-án, vasárnap délután 17 órától az erdélyi születésű előadó és zenekara lendületes, friss és élettel teli koncerttel ajándékozta meg az egybegyűlteket. A hallgatóság együtt énekelt velük a dicsőítő énekeket.

Rácz Ervin házigazda lelkipásztor hirdetett ígét az imahét első napjára kijelölt igeszakasz alapján: ApCsel 27,18-21. Amikor a megmenekülés minden reménye elvész, amikor jellekpesen szólva a csillagokat sem látjuk, Istennél akkor is van reménységünk.

Ehhez szükséges lépés a részünkről az, hogy a terhet dobjuk ki: büszkeség helyett jöjjön a megkönnyítő alázat, a képmutatás helyett pedig a felszabadító én. S máris megkönnyebbül életünk hajója. A lelki szemetesládánkat ki kell üríteni, az egyház egyik fő feladata az ebben való segítség.

Csiszér László a legnépszerűbb videó-megosztó oldalon is megtalálható dalával – melyet már több mint kétmillióan megtekintettek, s ezzel a legnézettebb magyar keresztyény videók közé tartozik – válaszolt az ígértetésre: Meghívtál, hogy vízre lépjek...

Buzgó imádság is elhangzott: „Ha akarsz, megtisztíthatsz engem, Csak egy szóval mondd és él a lelkem, Légy segítségül hitelenségemen... Dávid Fia, könyörülj rajtam, Érints meg ott, hol ember nem segít...” A kegyelem pedig áradt, örömmel, szabadon.

RÁCZ ERVIN

Egyre szebb az ákosi templom

A Szatmár megyei műemlék templom felújításáról szóló támogatási szerződést még 2017-ben írták alá Csúry István püspök, Tolnay István esperes és Pataki Csaba megyei tanácselnök jelenlétében.

A református templom folyamatban levő felújítása európai uniós forrásokból és saját alapból valósul meg. A pályázatban az egyháznak a Szatmár Megyei Tanács a partnere.

A pályázat megvalósulása során a Kárpát-medence egyik legnagyobb bazilikás elrendezésű román kori temploma újul meg, amelyet évente több ezer turista látogat.

A templom a középkori Ákos nemzetség családi monostoraként épült a 12-13. században. (nkre.ro)

A magyar kultúra napját ünnepelték Sződemeteren

Harangszóra vonultak be az izléseken felújított református templomba mindazok, akik január 25-én elzarándokoltak Sződemeterre. Meg is telt a kis templom, hiszen most is voltak, akik fontosnak tartották, hogy a magyar kultúra napját a Himnusz szerzőjének szülőfalujában ünnepeljék.

EGYEDÜL ISTEN

Nemzeti imánnal kezdődött az ünnepség, a Himnusz Pecz Izabella énekelte el. Csúry István, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke a Jelenések 22,1-4 igeszakaszt olvasta fel.

A magyar kultúra ünnepén a püspök felhívta a figyelmet anyanyelvünk megőrzésére, de Isten nyelvének a megőrzésére is, ami távol tartja ajkunkról a káromló, Istent vagy embertársainkat bántó szavakat.

Beszélt az Isten által ajándékozott, el nem vehető értékekről. „Nekünk többet ad az Úr, nemcsak azt, hogy ott lehetünk azon a helyen, ahol megszületett a Himnusz szerzője. Ő megadja azt is, hogy távolokban lássuk a kultúra kérdését. Ne csak a mai helyzetben lássuk elveszithető, elvehető vagy éppen megtertartható értékeinket, hanem azokat az értékeket is meglássuk, amelyeket ember nem tud

sem adni, sem elvenni, hanem egyedül csak Isten” – fogalmazott a püspök.

ANYANYELVEN SZERZETT TUDÁS GAZDAGSÁGA

Az ígihirdetést követően Csige Sándor konzul kifejtette, hogy magyar nyelvünket és kultúránkat úgy tudjuk megőrizni, ha anyanyelven szerzünk széles körű tudást és anyanyelven szól számunkra az ige.

A gyermekeinket pedig úgy kell nevelnünk, hogy hovatartozásukat büszkén vállalják, vigyék tovább és ápolják hagyományainkat, és gyermekeiket majd ők is magyar iskolába írássák.

Köszöntőbeszédet mondott Erdei D. István parlamenti képviselő, Pataki Csaba, a Szatmár Megyei Tanács elnöke, Gheorghe

Marian sződemeteri polgármester és Pakulár István házigazda lelkipásztor.

„Sok szép beszédet, verset hallottunk a magyar kultúráról, de mégis, ami a legszébbé teheti a mai napunkat, az nem más, mint hogy ott lehetünk ezekben a percekben a legbüszkébbek magyarságunkra és a magyar kultúránkra, ahol született az, aki az egész magyar népünkre kérte Isten áldását. Miért fontos megemlékezni a magyar kultúráról? Mert az összeköti a múltat, a jelent és a jövőt. Mintha itt, Sződemeteren most egy kicsit időtlenné válna minden, s mintha átölelné bennünket a történelem, a kultúránk, mely nélkül szegényebb lenne ma a teremtett világ” – osztotta meg gondolatait az ünnepelőkkal Pakulár István.

A Himnusz mint irodalmi művet Ozsváth Hajnalka magyar nyelv és irodalom szakos tanár értelmezte.

Rövid ünnepi műsort mutattak be a tanári ifjak: Hamza Fanni, Dohi Csenge, Pakulár István és Ráczi Kitti.

Az ünnepség koszorúzással és szeretetvendégséggel ért véget. A Nagykárolyi Református Egyházmegyei koszorúját Tolnay István esperes és Kovács Jenő egyházmegyei főgondnok helyezte el Kölcsey szobránál.

NKRE.RO

Harmincéves egyetemünk víziója

A Partiumi Keresztény Egyetem rektora, dr. Pálfi József nagyváradi lelkipásztor ellátogatott a Szatmári Református Egyházmegyei közgazdász gyűlésére. Az idén harmincéves egyetem víziójáról, terveiről szólt szolgatársainak.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület igazgatótanácsa terméből indult el az egyetem alapításának gondolata, így bátran nevezheti minden partiumi keresztény a „mi egyetemünknek” az intézményt.

A Partiumi Keresztény Egyetem az Európai Felsőoktatási Térség és a romániai magyar nyelvű felsőoktatási rendszer szervező részé. Történetének kezdetétől az a felismerés vezérelte létrehozóit és vezetőit, hogy az erdélyi magyar kisebbség számára az anyanyelven szerveződő önálló egyetem ugyanolyan létkérdés, mint az anyanyelvű közoktatás teljes körű intézményrendszerének kialakítása.

Ebből az alapelvől kiindulva, a mindenkori oktatási-tudományos feladatokon túl, az egyetem nemzetpolitikai szempontból is stratégiai fontosságú szerepet tölt be. Célkitűzése, hogy az Erdélyben és Partiumban élő magyar nemzeti közösségünk számára meg-

teremtse az esélyegyenlőséget az oktatás területén, s hogy – a magas színvonalú oktatás és tudományosság követelményei szerint – közösségünk számára versenyképes szakembereket képezzen.

Az értelmiségiek képzésével az egyetem kultúrmissziós feladatokat is teljesít, gondoskodva a szakember-utánpótlásról az anyanyelvi kultúra átadására és továbbfejlesztésére. A cél olyan egyetemi közösség kialakítása, melyben a keresztényi szeretet, igazságosság, következetesség, szolidaritás, erkölcsös magatartás értékrendszere érvényesül és kisugárzik.

REFSZATMAR.EU

Presbiteri Szövetség

Új honlapja van a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének. A honlap a www.presbiteriszovetseg.ro világhálós címen érhető el.

Az elmúlt időszakban egyre több presbiterképzést, konferenciát szervez a szövetség, emellett sokat tevékenykednek a presbiteriek egyházközsegekben is – ezekről kíván információkat nyújtani a honlap.

A presbiteri szövetség internetes oldalán olvashatjuk a szövetség alapszabályzatát, szervezeti és működési szabályzatát, valamint testvérszervezeteinek elérhetőségét is megtaláljuk. Megismerhetjük a presbiteri szövetség egyházkerületi vezetőségét és az egyházmegyei elnököket. Tájékoztatást kapunk az idei évre tervezett eseményekről, és elolvashatjuk az *Órállók* folyóirat korábbi számait is az oldalon.

A honlapot Tóth András (tothandras11@citromail.hu), a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége elnökének megbízásából Sebestyén Elek Előd (eleklo2@gmail.com) tiszteletes készítette, és ő kezeli annak tartalmát is.

A fenti címeken szívesen várják azon olvasók, presbiteriek írásait, akik szeretnék valamilyen információt közölni a honlapon.

Major János kántor emlékére (1944–2020)

„Emlékezzetek meg azokról, akik előttetek jártak...” Zsid 13,5

Ritkán adódik alkalom, hogy idős kántor testvéréről szóljunk, aki több évtizedes szolgálat után tért haza Teremtőjéhez. Major János volt zilah-i kántor hosszas betegség után, 2020. január 8-án, 75 éves korában tért örök nyugovóra. Méltó, hogy néhány szóban megemlékezzünk életpályájáról.

1944. július 3-án született Szilágygyörcsönben. Általános iskoláit szülőfalujában, a középiskolát Zilahon végezte. Ezt követően kőművesként dolgozott Zilahon. 1967-ben kötött házasságot Dudás Máriával, házasságukból egy leánygyermek született. 1973. június 24-én választották meg kántornak a Zilah-i Református Egyházközségben.

Kántori tanulmányai során 1973-ban szerzett egyházmegyei kántori oklevelet Szilágysomlyón, majd 1985-ben egyházkerületi kántori képesítést Kolozsváron, ahol

László Dezsőné volt az orgonatanára. Ezzel párhuzamosan végezte el a Népművészeti Iskolát zongora szakon Zilahon, ahol szintén 1985-ben szerzett oklevelet, Kissné Adorján Adél tanítványaként. A Budapesten működő Erdélyi Gyülekezetben két ízben is részt vett

kántortovábbképző tanfolyamon, 1997-ben és 1999-ben.

A zilah-i énekkart 1973-tól 2000-ig vezette kisebb megszakításokkal, az ő javaslatára vette fel a kórus a Senczi Molnár Albert nevet 2005-ben.

2009-ben történt nyugdíjba vonulása után is sokat helyettesített, mindig ott volt a templomban, míg egészsége engedte. Családi, baráti körben is mindig énekelt, sokszor énekversekben válaszolt egy-egy élethelyzetre, idézve az énekeskönyvből.

Temetésén Püskös Sándor Csaba zilah-belvárosi lelképásztor hirdette az ígét a 118-ik zsoltárból: „Erőm és énekem az Úr, megsabadított engem...”

Szolgált a zilah-belvárosi Senczi Molnár Albert énekkar Rácz Lóránd Márton vezetésével, valamint a kántorok kórusa. „Ha elfogyatkozik is testem és szívem, szívemnek kősziklája és az én örökségem te vagy, Ó Isten, mindörökké.” Zsolt 73,26

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

OROSZ OTÍLIA VALÉRIA

A legrövidebb ima

Egy órája sincs, hogy újból átnyalaztam a tájanatómiát, a Littmann-féle Sebészeti műtéttant. Memorizáltam a régió képleteit, hogy mit szabad és mit nem.

A valóság egészen más, az állandó szívás és törlés ellenére alig látunk a vérmaszattól, s semmi sem emlékeztet az atlaszban látottakra. A kendők által szabadon hagyott kis négyzet semmilyen tájékozódási pontot sem nyújt.

Isten kezében vagyunk, a beteg és a személyzet egyaránt...

A bevonuláskor kölcsönösen köszöntjük egymást.

A beteg 75 feletti, az elképzelhető összes betegség birtokában. Váratlanul szólal meg:

– Mielőtt elaludnék, szeretnék imádkozni! Lehet?

– Persze, csak tessék! – mondom bosszúsán.

– Köszönöm, fiam – s belekezd csendesen. – Domine! ... Ámen! – mondja e két szót.

– Csak ennyi? – kérdezem meglepetten.

– Csak ennyi.

– Uram!... Úgy legyen!

– Igen, fiam. Ez minden. E két szó közöttiek az Úr ügyis tudja. Tudja, hogy mit mondanék, mit kérnék. Én nem kérek magamnak semmit, de elfogadom, amit Tőle kapok. Tudom, ma Ő vezeti a doktor urak kezét.

Mereven állunk, feltartott kézzel. Talán csak a maszkok mögötti szemüvegek csillognak fényesebben, mint korábban.

– Lehet még egy kéréssem?

– Igen, természetesen. – De már nem vagyok bosszús a késés miatt.

Életem legrövidebb és leginkább hitteletli imáját ballottam egy perce. Gondolatban még kitöltöttem a két szó közötti helyet.

– Szeretném elénekelni a legszebb énekünket, ha még tudom, mert nagyon álmosodom.

S ekkor remegő, halk hangon belekezd a 42. zsoltár első sorába:

– Mint a szép híves patakra a szarvas kívánczik...

A következő sortól az egyik műtősnő csatlakozik:

– Lelkem úgy óhajt Uramra, és hozzá fohászkodik...

A versszakot már ötven fejezzük be:

– Tehozzád én Istenem, szomjúhozok én lelkem. Vajon színed eleibe mikor jutok, élő Isten?

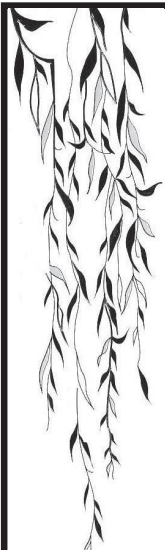
Egy mély sóhajjal álomba merül a néni.

– Törlést kérek! A szemüvegemre.

Még várok egy percet, hogy összeszedjem magam.

– Ha Isten velünk... Kezdehetjük!... Kérem intubálni!

DR. ARBANÁSZ ZOLTÁN

„Az Úrhoz
folyamodtam, és
ő meghallgatott,
megmentett mindattól,
amitől rettegtem.
Öröme derülnek, kik
rátekinenek, nem pirul
az arcuk.
Kiáltott az elesett,
az Úr meghallgatta,
és minden bajából
kiszabadította.
Az Úr angyala őt áll
az istenfőlők mellett, és
megmenti őket.
Éreztétek, és lássátok,
hogy jó az Úr!
Boldog az az ember,
aki hozzá menekül.”
Zsoltárok 34,5-9

A kegyelmes és életet munkáló Isten vigasztalását kérve fejezzük ki együttérzésünket Tokár Sándor munkatársunk édesapja elvesztése miatti gyászában. Érezze és tapasztalja meg a gyászoló család Isten könnyeket letörő jószágát.

A Harangszó szerkesztősége

Három fiú mentette meg az idős férfi életét

Manapság sokszor halljuk, hogy a fiatalok nem figyelnek eléggé környezetükre, ezért is szívemengető, ha ennek ellenkezőjéről olvasunk egy történetet. Három fiú ugyanis önzetlenségéről tett tanúbizonyságot akkor, amikor megmentett egy 77 éves férfit, aki elcsúszott a lépcsőn.

Csapóczy Róbert, Farkas Béla és Kelemen Róbert dunaújvárosi gimnazisták megmutatták, hogy nem szabad általánosítani, és a fiatalok is képesek nagy tettekre.

Egy 77 éves férfi ugyanis szakadó esőben elcsúszott egy lépcsőn és beszorult lábbal fektült az erős szélben. Hiába kiabált segítségért, az út túloldalán gyaloglók nem álltak meg. A három fiú viszont a segítségére sietett.

„A boltba mentünk ki a kollégiumból kedden este, nagyjából fél kilenc lehetett, és észrevettük az Erdősor végén a háznál, hogy valaki fekszik a lépcsőnél” – idézte fel a történetet Csapóczy Róbert.

„Megkérdeztük, mi a baja, hogy segítünk-e felállni. A bácsi azt mondta, hogy nagyon fáj a lába, meg sem tud mozdulni. Gondoltuk, hátha eltört. Levettem a kabátom, a fiúk tartották a bácsi fölött, hogy ne ázzon, én fogtam a fejét, hívtuk a mentőt is. Olyan volt a bácsi, mintha sokkos állapotban lenne. Mondta, hogy ott laknak a lépcsőházban, várja otthon a felesége, úgyhogy felmentünk szólni neki is” – árulta el a segítőkész fiatalok egyike.

A bácsi felesége elmesélte, hogy először ki sem akarta nyitni az ajtót, amikor kopogtak. Amikor a fiúk elmondták, hogy miért jöttek, nagyon megijedt. Ők viszont megnyugtatták, hogy minden rendben lesz.

„Aranyos, értelmes, okos gyerekek ezek. A férjem, aki edző volt egykor, azt mondja: amit adott a fiataloknak aktív korában, azt visszaadja most neki az élet.

Ezek a drága gyerekek csupa vizesen álltak a fagyos esőben, szélben, levették a kabátjukat, és a férjem fölé terítették.

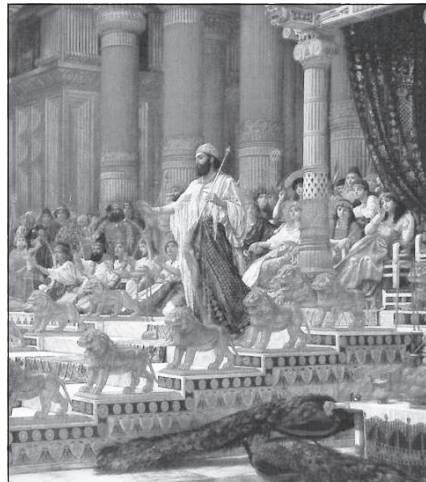
Pánikba estem, és még engem is ők vigasztaltak, hogy ne tessék félni, minden rendben lesz, meggyógyul a bácsi” – nyilatkozta Anna néni.

Érdemes nekünk is nyitott szemmel járunk az utcán és figyelünk arra, ha valaki a segítségünkre szorul!

DUOL.HU

Megtalálták Salamon király 3000 éves bányáit

Az izraeli Timna Nemzeti Park rejtheti Salamon király bányáit – írta a The Jerusalem Post című izraeli újság.

A régészeti kutatások sorra bizonyítják a Biblia történeti hitelességét. Nemrég egy nemzetközi kutatócsoport tárta fel Ciklag városát, ahová Dávid menekült Saul király elől. Most egy újabb izgalmas régészeti eredményről számoltak be az izraeli lapok: megtalálták Dávid király fiának, Salamon királynak a bányáit – tudósított az MTI.

A Biblia szerint az első szentély korában, Saul, Dávid és Salamon király idején rendkívüli gazdagságban éltek a zsidó királyok. Vagyonukra magyarázatot adhatnak a Bibliában nem említett, a mai Izrael területén lévő Timnában, illetve a mai Jordániában lévő Khirbet-en-Nahasban, a holt-tengeri árok két oldalán található rézbányák.

Az elmúlt 70 évben komoly régészeti vita zajlott arról, hogy Salamon király csak

egy helyi kiskirály vagy valóban jelentős királyságot építő történeti személy volt, mivel a legutóbbi időkig alig találtak hiteles bizonyítékokat a Biblia birodalmának korából, mintegy háromezer évvel ezelőtről.

Erez Ben-Joszeff felfedezései azonban megerősítik a jelentős korai királyság elméletét, mert bizonyítják, hogy ipari mértékű fémkitermelés folyt évszázadokon át ebben a korban. A fémek és a belőlük kovácsolt fegyverek és bronzeszközök pedig királysággá fejlesztették a korábbi korok egyszerű mezőgazdasági településeit a térségben. Ben-Joszeff mintegy ezer timnai rézbányát vizsgált meg, és olyan szerves anyagokat talált, amelyek lehetővé tették a szénizotópos kormeghatározást.

Kiderült, hogy a rendkívül száraz éghajlaton megmaradt leletek – magok, élelem- és ruhamaradványok – a Bibliában Salamon uralkodásaként megjelölt korból származnak.

A szakértők szerint Salamon a mai Eilatól mintegy 30 kilométerre északra lévő Timna bányáiból szerzett rezet, s annak egy részét felhasználta, egy részét pedig aranyra és ezüstre cserélte. Sisay Tsegay ismert történész szerint Salamon aranyforrása valószínűleg Sába királynője volt. A királynő palotáját már felfedezték, és azt remélik, hogy hamarosan rábukkannak a közelében az aranybányák aknáira is.

A különösen nehéz bányászati munkakörülmények miatt a szakemberek úgy vélik, hogy rabszolgák végezhettek a bányászatot és a réz kinyerését a kövekből. A számítások szerint mintegy ötezer tonna rezet nyerhettek ki ezekből a bányákból, ami elég lehetett az egész térség számára.

777BLOG.HU

Fricska – Tünetek

A gyerekek arról tanulnak a vasárnapi iskolában, hogyan teremtett Isten mindent, beleértve az embert is.

Jancsit nagyon érdekli a történet, főként az a rész, amelyik arról szól, hogy Éván Ádám bordájából teremtette az Úr.

Néhány nappal később, egy délelőttön anyukája látja, hogy Jancsi még mindig az ágyban fekszik, látszólag beteg.

– Mi a baj, Jancsi?

– Hát... Fáj az oldalam... Azt hiszem, feleségem lesz.

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Felelős szerkesztő: Ghitae-Szabó József Levente. Hírszerkesztő: Tokár Sándor. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Dr. Békefy Lajos, Fábán Tibor, Tokár Sándor, Tötös Beáta, Visky István, Wagner Erik. Szerkesztőség: BH-410202 Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0726242824, 0259435386. E-mail: harangszoujsag@gmail.com Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszoujsag.wordpress.com. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szentci Kertész Abraham Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkes hivatalkok keresztlátásán történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.